Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 214	Łódź, Czwartek 12 września 1929 r.	זיבעטער יאָהרגאַנג	לאָדז, דאָנערשטאָג ד׳ אלול תרפ״ט	№ 214

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

ענדעקעס וועלען נישט אנטיילנעהמען

איז דער קאנפערענץ מיט מארשאל פּילסודסקי

פאָדערונג נישט אריינצולאָזען זשאַבאָטינסקי׳ן קיין ארץ ישראל

װאַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש).

הגם ס׳זענען נאָך דאַ װעניג טעג פון הערשט אין די סיים-קלובען אַ שטאַרקע בעװעגונג. מען אינפאָרמירט זיך װעגען דער שטעלונג פון די פּער שידענע קלובען צו דער פאַרשטעהענדער קאָנ-פערענץ. מיט׳ן מאַרשאַל פּילסודסקי. יעדען טאָג קומען פאָר בעראַטונגען פון די קלובען און עס נעהמט אין דעם, אַז די לינקע קלובען זאָלען קומען צו דער קאָנפערענץ מיט אַן איינהייטליכער שטעלונג און נישט צוברעכען.

ביי די פּ.פּ.ס. װאַקסט די שטימונג לטובת דער אָפּאָזיציע, ס׳מעהרען זיך די שטימען פאַר נישט אַנטיילנעהמען אין דער קאָנפערענץ.

היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון פּרעז-זידיום פון ענדעקישען קלוב. ס׳איז בעשלאָסען גע-װאָרען אַרויסצושיקען אַ בריף צום סיים-מאַרשאַלעק אינ׳ם בריף װערט צוגע. אַנ.ד. געזאָגט: „איך דער אַנפראַגע, צי אונזער קלוב װעט זיך בעטייליגען אין דער קאָנפערענץ, האַלטען מיר פאַר נויטיג אָנ-צוװייזען, אַז דער סיסטעם פון אָננעהמען די ביור-דושעטען דורכ׳ן סיים האָט געקאָנט אַרויסרופען פּרעטענזיעס צו דער רעגירונג, פּונקט װי מצד דער רעגירונג צום סיים. די פאָרשלאָגען צו ענ-דערן דעם סיסטעם האַלטען געראַפט בעטראַכט װערען בעת אַ נאָרמאַלער ביודזשעט סעסיע, װאָס זאָל צו אַמענגערופען װערען מיט אַ צייט פריהער. מאַסגעבענד איז דעם פאַל װאָלט געראַפט זיין די ביודזשעט-קאָמיסיע פון סיים אָ ער לכל הפּחות די רעגולאַמין-קאָמיסיע, און יענעפאַלס װאָלט די קאָנפערענץ נישט געראַפט פאָרקומען אין לאָ-קאַל פון מיניסטאָרען-ראַט.

װייטער װערט אינ׳ם בריף געזאָגט, אַז צוליב דער בידאיצטיגער בעציהונג פון דער רעגירונג צום סיים בפרט מצד׳ן קריגס-מיניסטער, איז נישט אָנצונעהמען, אַז די בעראַטונג זאָל זיין מעגליך, און האָבען אַ צװעק. און צוליב דעם, װאָס דער קלוב האַלט, אַז אַלע ענינים פון סיים דאַרפען ערלעדיגט װערען אין סיים און זיינע קאָמיסיעס װעט דער קלוב אין דער בעראַטונג קיין אַנטייל נישט נעהמען.

װאַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש).

היינט איז פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון פּיאַסט-קלוב דער קלוב האָט בעפולמעכטיגט דאָס פּרעזידיום אָנצונעהמען אַ בעשלוס װעגען אַנטייל-נעהמען אין דער קאָנפערענץ, דערביי דאַרף דאָס פּרעזידיום זיך פריהער אינפאָרמירען ביים סיים-מאַרשאַלעק װעגען פּראָגראַם און בעקומען אַ פער-זיכערונג, אַז דער כבוד פון סיים װעט נישט גע-שטעלט װערען אין קאַן.

װאַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש).

װי מיר דערװיסען זיך װעט דער סיים-מאַר-שאַלעק מאָרגען (היינט — די רעד.) פאָנאַנדערשי-קען צו אַלע קלובען דאָס פּראָגראַם פון די בעראַטונגען.

װאַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש).

מאָרגען װעט פאָרקומען אַן אָפּיציעלע בעראַטונג פון די לינקע סיים-קלובען אויף װעלכע ס׳װעט אָנגענומען װערען זייער שטעלונג צו דער קאָנפערענץ.

װאַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש).

שבת זאָל פאָרקומען א קאָנפערענץ פון די צענטראַל-קלובען (פון כ. ד. ביז פּ.פּ.ס.). ס׳איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז צו דער קאָנפערענץ זאָ-לען אויך געלאַדען װערען אַלע קלובען פון די נאַ-ציאָנאַלע מינדערהייטען.

װאַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש).

ביי דער גאַנצער אויפלעבונג איי סיים װאָס מערקט זיך אין צו אַמענהאַנג מיט דער פאַרשטעה-ענדער בעראַטונג אין מיניסטאָרען-ראַט, איז אינ-טערעסאַנט, אַז פון די 12 רעפּוטאַטען קומט קיי-נער נישט אין סיים. די רעגירונג דעקט נאָך דער-װייל איהרע קאָרטען נישט אויף.

אפיציעלער בעריכט

פון די דערהרג׳עטע און פערוואונדעטע יודען אין א״י

לאָנדאָן, 11. (ספּ. טעל.) דאַ איז פערעפענט-ליכט געװאָרען דער אָפיציעלער בעריכט פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיװע װעגען די צאָהל קרבנות בעת די בלוטיגע געשעהענישען אין ארץ-ישראל. לויט׳ן דאָזיגען בעריכט זענען אינגאַנצען גערהרגעט געװאָרען אדער געשטאָרבען פון שװערע װאונדען 126 יודען. פערװאונדעט זענען געװאָרען 217 יודען. די דאָזיגע צאָהל טויטע און פערװאונדעטע טיילט זיך פונאַנדער אויף פאָלגענדען אופן: חברון — 65 טויטע, 62 פערװאונדעטע, ירושלים — 30 טויטע, 46 פערװאונדעטע, צפת — 16 טויטע, 27 פער-װאונדעטע.

די צאָהל דערהרגעטע און פערװאונדעטע אַראַבער איז נאָך אַלץ אָפיציעל נישט פעסטגעשטעלט געװאָרען. ש

פאָדערונג נישט אריינצולאָזען זשאַבאָטינסקי׳ן קיין ארץ-ישראל

ירושלים, 11 (י. ט. א. טעלעגראַפיש).

די אַראַבישע עקזעקוטיװע האָט זיך געװענדעט צו לאָרד טשענסעלאָר, אַז זשאַבאָטינסקי זאָל נישט אַריינגעלאָזען װערען אין לאַנד. ס׳געהען אַרום קלאַנגען, אַז די פאָדערונג פון די אַראַבער װעט נאָכגעגעבען װערען.

מאַלטאַ, 11. (י. ט. א. טעלעגראַפיש). די אַדמיראַליטעט האָט צוריקגעצויגען דעם בעפעהל צו די ענגלישע קריגס-שיפען צו זיין גרייט אָפּצו-פאָהרען קיין ארץ-ישראל.

ירושלים 11. (י. ט. א.) טעלעגראַפיש). לאָרד טשענסעלאָר האָט זיך געװענדעט צו דער צענטראַלער רעגירונג אין לאָנדאָן, אַז די גאַליטע-נע אין ארץ-ישראל זאָלען בעקומען פולע ענט-שעדיגונג.

ירושלים, 11. (י. ט. א. טעלעגראַפיש) דער אַראַבישער עקזעקוטיװ װערבירט אַלע אַראַ-בישע אַדװאָקאַטען צו דער פערטיידיגונג פון די אַרעסטירטע אַראַבער. לויט אַן אַראַבישע צייטונג זאָלען זיין אַרעסטירט 500 אַראַבער.

ירושלים, 11 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) אין חיפה איז פערעפענטליכט געװאָרען אַ פאַראָרד-נונג, אַז פאַר פערשפּרייטען פאַלשע קלאַנגען, װעט מען בעשטראָפט װערען מיט 50 פונט שטראָף.

ירושלים, 11 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) די רעגירונג האָט זיך אונטערגענומען צו בעשפּייזען די קאָלאָניעס. אין גאַנץ ארץ-ישראל איז רוהיג. אין ירושלים אויך. די יודישע געשעפטען אין אַלטשטאָט זענען נאָך געשלאָסען.

לואי מאַרשאַל שװער קראַנק

ציריך, 11. (יט״א טעלעגראַפיש).

לואי מאַרשאַל׳ן איז געמאַכט געװאָרען אַ צװייטע אָפּעראַציע. זיין צושטאַנד איז זעהר אַנ-ערנסטער.

Dr. med. H. GUTSZTADT

אַרושער-גינעקאָלאָג

צוריקגעקעהרט

ZACHODNIA 62 (Cegielniana 23

telefon 29-52.

נעמט אָן פון 9 ביז 10 און פון 5 ביז 7 אָװענד.

מודעה להסיר מכשול.

אין כאַינער שחט-הויז װערט געגנצליך נישט געשאָכטען די װאָך, נישט אויף כשר, נישט אויף טרפה, װייל די יסודות השחטה מוזען צוריקגע-שטעלט װערען דורך די נויטיגסטע תקנות. דערי-בער איז מען מודיע, אַז די פליישען פון די כאַינער יאַטקעס זענען אָהן השגחה, ביז מען װעט װידער פערעפענטליכען אונזער השגחה.

9211

הראַבינאַט האב״ד והמו״צ דק״ק טושין והשובי״ם דפה.

עפענטליכע אויפפאָדערונג!

אַזוי װי אין „ל. טאַגעבלאַט“ פון 6/9 ה. י. איז געװען פערעפענטליכט, אַז דער איינציגער מחלל שבת פון גייער׳ס ראַיאָן איז י. שטיינבערג — און אַזוי װי דאָס איז אַ ביזװיליגער ליגענד — פאָדער איך אויף דעם „ל. טאַגעבלאַט“, אַז ער זאָל מיר תיכף אויפגעבען די פּערזאָן (אָדער פּערזאָנען), װאָס האָט מיך עפנטליך קאָמפּראָמי-טירט. אין געגענפאַל, װעל איך זיין געצװאונגען צו ציהען דערפון די געהעריגע קאָנ-סעקװענצען. דערביי מאַך איך אויפמערקזאַם, אַז דער װעד פון „שומרי שבת“ פון גייערס ראַיאָן האָט דאָס נישט פערעפענטליכט.

דעריבער מאַך איך גלייכצייטיג בעקאַנט דער עפענטליכקייט, אַז דער אויבענ-דערמאָהנטער פאַל איז אַ בפירוש׳ע רכילה און די שולדיגע דערין װעל איך צוציהען צו פעראַנטװאָרטליכקייט.

9214

י. שטיינבערג, רזשגאָװסקא 3.

אנו משתתפים בצערו הגדול של פקידנו מר גרשון גיטאיין למות עליו

בנו נ. ע.

ועד ההסתדרות הציונית בלודז.

HELLER

את השתתפותנו החמה אנו מביעים למר גרשון גיטאיין למות עליו

בנו ז״ל

בבנין ארץ-ישראל ינוחם!

חברי הלשכה הציונית בלודז.

אַ שיק-יובגעל

פון אָרענטליכע עלטערן, װערט געברויכט אין היטען-געשעפט נאַכט-שטערן, פּיעטריק. 25

הרינו מביעים בזה את רגשי השתתפותנו הנלבבת בצערו הרב של חברנו מר דוב רבינוביץ לרגלי האסון הגדול שקרהו במות עליו

אביב ואחיו ז״ל

בהשתתפותו בעבודת בנין ארצנו ימצא את נחומיו!

ועד ההסתדרות הציונית

הועד של קרן-היסוד

ועדת קרן הקימת לישראל

ענגלישע פּאָליטיק אין א"י מוז געענדערט ווערן

דר. ווייצמאַן וועגען די רעזולטאַטען פון זיין בעזוך אין גענף

גענף (יט"א) מען דאַרף איצט ערוואַרטען אַן ענדערונג פון דער פּאָליטיק פון דער בריטישער רעגירונג כלפּי דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ־ישראל — האָט ערקלערט דער פּרעזי־דענט פון דער „יודישער אַגענץ" דר. ווייצמאַן אין אַן אינטערוויו מיט אַ פאָרשטעהער פון דער יו־דישער טעלעגראַפען־אַגענטור. אונזערע ערוואַרטונ־גען פון דער רעגירונג בעשטעהען אין דעם, אַז זי וועט דורכפיהרען דעם מאַנדאַט און די באַל־פור־דעקלאַראַציע לויט זייער גייסט און בוכשטאַב און אַז זי וועט אין דער ראָזיגער ריכטונג מאַכען אונטערנעהמען אַקטיווע שריט. די פּאָליטיק פון דער ארץ־ישראל־אַדמיניסטראַציע ביז איצט איז נישט געווען אַזאַ, אַז מיר ציוניסטען זאָלען קענען מיט איהר זיין צופרידען, כדי מעגליך צו מאַכען דעם אויפבוי פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין א"י, מוז די רעגירונג ערלויבען אַ פערגרע־סערטע יודישע אימיגראַציע אין לאַנד, די פראַגע וועגען דער פערגרעסערטער אימיגראַציע בילדעט אָבער בלויז אַ טייל פון דער אַלגעמיינער ארץ־ישראל פּאָליטיק פון דער רעגירונג, וועלכע מוז געענדערט ווערען. מיינע קאָנפערענצען מיט'ן בריטישען פּרעמיער מאַקדאָנאַלד און לאָרד סעסיל, ווי אויך מיין אונטערהאַלטונג מיט מיניסטער הענ־דערסאָן האָבען מיך איבערצייגט אין דער פריינד־ליכער בעציהונג פון דער רעגירונג. דאָך מוזען אָבער אָפּגעוואַרט ווערען די רעזולטאַטען און בע־שלוסען פון דער אויספאָרשונגס־קאָמיסיע, וועל־כע איז בעאויפטראַגט געוואָרען צו אונטערזוכען די אונמיטעלבאַרע סיבות פון די געשעהענישען.

איך האָב זיך אויך געזעהען אין גענף מיט אַ רייהע פּאָליטישע פּערזענליכקייטען פון פערשידע־נע לענדער און זיי האָבען מיר פערזיכערט, זייער פריינדליכע בעציהונג צו אונז. אויך דער פראַנצויזישער פּרעמיער בריאַן האָט מיר אין זעהר קלאָהרע ווערטער אויסגעדריקט זיין סימפּאַטיע צו אונזער זאַך און זיין בעדויערען צוליב די געשע־הענישען. ער האָט מיר פערזיכערט, אַז עס זע־נען אָנגענומען געוואָרען אַלע נויטיגע שריט, כדי נישט צו דערלאָזען צו אונרוהען פון דער זייט פון דער סירישער גרעניץ.

ד"ר ווייצמאַן ערקלערט דאַן, אַז ער איז צופרידען מיט די דעקלאַראַציעס, וועלכע זענען געמאַכט געוואָרען בנוגע די געשעהענישען דורך די פאָרשטעהער פון די פערשידענע לענדער אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פעלקער־בונד פּלע־נום. עס וואונדערט איהם נאָר, וואָס הגם דער איטאַליענישער פערטרעטער האָט זיך בעטייליגט אין דער דעבאַטע וועגען דעם מאַנדאַט־בעריכט, האָט ער דאָך נישט דערמאָנט די געשעהענישען אין ארץ־ישראל.

צום סוף האָט ד"ר ווייצמאַן בעטאָנט, אַז מען דאַרף איצט מיט גרויסער אָפּוואַרטען די רעזול־טאַטען פון דער אויספאָרשונגס־קאָמיסיע.

לאָנדאָן 11 (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף דער זיצונג פון אַקציאָנס־קאָמיטעט האָט פּראָפ. ווייצמאַן אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען זיין אַקציע אין גענף. ער האָט איבערגעגעבען, אַז שוין אויף דער נאָוועמבער־סעסיע פון דער מאַנדאַט־קאָמיסיע וועט בעהאַנדעלט ווערען דער בעריכט וועגען דער אויספאָרשונג אין א"י.

מ'דאַרף האָבען צוטרוי צו ענגלאַנד, — האָט ווייצמאַן געזאָגט, — אָבער די ענגלישע רעגירונג איז מחויב דעם צוטרוי צו בערעכטיגען.

אַ בעריכט האָט אויך אָפּגעגעבען נחום סאָ־קאָלאָוו.

אַראַבער טוען זיך איבער פאַר יודען

ירושלים, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

קיין ירושלים זענען היינט געקומען פיל אַראַ־בער פון חברון איבערגעטוענע אין יודישע מלבו־שים און האָבען געבראַכט פערשידענע זאַכען צו פערקויפען אויפ'ן מאַרק. די יודישע פרויען האָ־בען אָבער דערקענט, אַז דאָס זענען אַראַבער און זענען פון זיי ענטלאָפען.

א"י-סוחרים פאָדערן שוץ פאַר'ן האַנדעל

ירושלים 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

סיי די יודישע, סיי די אַראַבישע סוחרים אונ־טערשטיצען די פאָדערונג עס זאָלען אָנגענומען ווע־רען נויטיגע מיטלען צו בעוואַכען דעם מסחר אין ירושלים.

פּראָטעסט פון קליוולענדער שטאַטראַט

ניו־יאָרק, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

דער שטאַט־ראַט פון קליוולאַנד, (אַ שטאָט אין אַמעריקא, וואָס צעהלט 1 מיליאָן איינוואוינער, צעהן פּראָצענט זענען יודען), האָט אָנגענומען אַ פּראָטעסט־רעזאָלוציע געגען די געשעהענישען אין ארץ־ישראל.

רעגיסטראַציע פון די היזקות אין חברון

ירושלים, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.)

דער אַמעריקאַנער קאָנסול קנאַבענשוה האָט זיך געווענדעט צום ראש פון דער סלאָבאָדקער ישיבה אין חברון הרב עפּשטיין און פאָרגעלעגט צונויפ־צושטעלען אַ רשימה פון די היזקות, וועלכע ס'האָבען געליטען בעת דער שחיטה אין חברון די אַמעריקאַנער בירגער.

מופטי ווערט איינגעקלאָגט

ירושלים, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.)

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערקלערונג פון הויפּט־מופטי פאַר'ן קאָרעספּאָנדענט פון דער רייטער־אַגענטור, אַז בן אבי זאָל האָבען געוואָרענט זשאַבאָטינסקי'ן וועגען דער מעגליכקייט פון אַ שחיטה, האָט בן אבי בעשלאָסען אָנצוקלאָגען דעם מופטי פאַר רכילות.

געשטראָכען אַ חוב פון תל־אביב

ירושלים, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.)

די א"י־רעגירונג האָט מיטגעטיילט דעם שטאָט־ראַט פון תל־אביב, אַז דער חוב פון דער שטאָט אין דער הויך פון 75 טויזענד פונט איז גע־שטראָכען געוואָרען.

ווער ס'האָט אַלץ געקוילעט אין חברון

ירושלים, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט,א.)

ס'איז אַרעסטירט געוואָרען אַ שייך, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין אָנטיילנעהמען אין דער חברונער שחיטה.

ס'זענען פאַרהאַן עדות, אַז אַן אָנגעזעהענע אַראַבישע משפחה אין חברון האָט עס אויסגע־פיהרט דעם מורא'דיגען מאָרד פון דער פאַמיליע פון הרב סלאָנים, בעת וואָס די פרוי פון רב איז געשענדעט געוואָרען.

בעפרייט אַן אַרעסטירטען יוד

ירושלים, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.)

ס'איז בעפרייט געוואָרען דער יוד, וועלכער איז 14 טאָג געהאַלטען געוואָרען אַ געשמידטער אין קייטען אונטער'ן חשד, אַז ר'האָט געשאָסען אויפ'ן הויף פון פראַנצויזישען קאָנסול.

געשטערט יודישע פּאָליציי צו אינטערווענירען

ירושלים, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.)

„דואר היום" ברענגט אינפאָרמאַציעס, אַז אין ערשטען טאָג פון די אומרוהען אין ירושלים האָט אַ פּאָליציי־אָפּטיילונג נישט ערלויבט די יודישע פּאָליציאַנטען צו אינטערווענירען.

אַמעריקאַנער וויצע־פּרעזידענט קורטיס און קאַרדינאַל א'קאָנעל וועגען די געשעהענישען אין ארץ־ישראל

ניו־יאָרק, 11. (יט"א)

אין אַ געשפּרעך מיט'ן פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור האָט דער וויצע־פּרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאַטען קורטיס אויסגעדריקט זיין סימפּאַטיע די יודען אין ארץ־ישראל און האָט ערקלערט, דאָס ער איז זיכער, אַז די אָרדנונג אין ארץ־ישראל וועט צוריקגע־שטעלט ווערען, און די יודישע רעכט וועלען בע־שיצט ווערען. איך גלויב האָט ערקלערט ווייטער וויצע־פּרעזידענט קורטיס — אַז די נוצליכע אַרבייט פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור, וואָס דאָט געגעבען אַ גענויעם בילד פון די געשעהענישען אין ארץ־ישראל וועט ווי געהעריג אָפּגעשאַצט ווערען.

די אַמעריקאַנער רעגירונג האָט אָנגענומען אַלע שריט, כדי ווי ווייט מעגליך צו בעשיצען די אַמעריקאַנער בירגער אין ארץ־ישראל.

קאַרדינאַל א'קאָנעל האָט ערקלערט דעם פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענ־טור, אַז ער דריקט אויס זיין הייסע סימפּאַטיע די, וועלכע האָבען געליטען פון די געשעהענישען אין ארץ־ישראל. עס איז צו בעדויערן, וואָס עס זענען געפאַלען אַזוי פיל אונשולדיגע קרבנות. אויך אַנדערע גייסטליכע ווי בישאָף שטיירס און בישאָף טעניגאַן האָבען אויסגעדריקט די האָפנונג, אַז די יודען וועלען פאָרטזעצען זייער אויפבוי־אַרבייט אין הייליגען לאַנד.

די אינטערוועניץ ביי'ם ענגלישען אַמבאַסאַדאָר אין בערלין

בערלין. (יט"א) דירעקטאָר אָסקאַר וואַסער־מאַן האָט איבערגעגעבען דעם ענגלישען אַמבאַסאַ־דאָר אין בערלין די רעזאָלוציע, וואָס איז אָנגענו־מען געוואָרען דורך די דייטשע מיטגלידער פון דער „יודישער אַגענץ" וועגען די געשעהענישען אין ארץ ישראל.

אויך דער פאָרזיצער פון דער ציוניסטישער פעראיינגונג אין דייטשלאַנד ה' קורט בלומענפעלד האָט איבערגעגעבען דעם ענגלישען באָטשאַפטער די רעזאָלוציעס, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען דורך דעם לאַנד־פערבאַנד פון די דייטשע ציוניס־טען.

ווי מיר ווערען געוואויר האָט אויך פּראָפ. אַל־בערט איינשטיין איבערגעשיקט אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ־ישראל אַ בריף צום ענגלישען באָטשאַפטער אין בערלין.

קיין א"י קומען אַזוי פיל צייטונג־קאָרעספּאָנדענטען

ירושלים. (יט"א) די יודישע טוריסטען, וועלכע פלעגען יעדען יאָהר צאָהלרייך אָנקומען קיין ארץ־ישראל אין סוף פון חודש אויגוסט און אין סעפּטעמבער, האָבען הייאָהר זיך אָפּגעהאַלטען פון קומען קיין ארץ־ישראל. די ירושלים'ער האָטע־לען זענען דעריבער כמעט פולשטענדיג לעדיג.

קיין ארץ־ישראל קומען אָן אַלץ מעהר צייטונגס־קאָרעספּאָנדענטען פון פערשידענע לענדער. אַלע גרויסע וועלט־צייטונגען האָבען אַרויסגעשיקט זייערע קאָרעספּאָנדענטען קיין ארץ־ישראל.

ציהונג פון דער 19־טער מלוכה־לאָטעריע

5־טע קלאַס — 4־טער טאָג

20,000 זל. — 62101

10,000 זל. — 45483 71831

5,000 זל. — 26344 139383 144597

3 000 זל. — 16825 44111 62184 144001

2 000 זל. — 20152 91662 110037 137244 42453

1,000 זל. — 177 21880 28261 29082 31499 33641 40645 52446 65338 72910 76035 89673 90792 102254 110359 124553 154032 177250 6956 47003 52254 54929 84881 107046 139629 16558

600 זל. — 1406 8120 11559 14797 15492 32033 39861 55883 66459 75732 78036 79774 82012 86465 88822 90446 93229 101981 104556 104966 118140 118420 126648 130661 135551 136627 138773 153706 158132 158719 159819 173770 178892 179785 180455 180895 181095 184541.

גרויסע מאַניפעסטאַציעס פאַר למוד־התורה אויף דער כנסיה גדולה אין ווין

בעשלאָסען צו גרינדען אַ צענטראַל־באַנק מיט 1 מיליאָן מאַרק גרונד־קאַפּיטאַל

ווין, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער כנסיה גדולה זענען אַרויסגעטרעטען מיט גרויסע רעדעס נתן בירנבוים, און האָוענהיים, פּנחס קאָן האָט אין זיין רעדע געלויבט די רעגירונגען פון פוילען און רומעניען פאַר זייער טאָלעראַנטער בעציהונג צו די יודישע קהלות.

ווין, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

די פראַגע וועגען דער יודישער אַגענץ ווערט אויך לעבהאַפטיג דעבאַטירט אויף דער כנסיה, עס קומט פאַר אַרום דעם ענין אַ שאַרפער קאַמף, אויפ'ן פלענום איז נאָך די פראַגע נישט בעהאַנ־דעלט געוואָרען.

ווין, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף דער צווייטער זיצונג פון דער כנסיה גדולה איז געמאַכט געוואָרען אַ גרויסע מאַניפעס־טאַציע פאַר למוד התורה. ס'איז געמאַכט געוואָ־רען אַ פייערליכער תורהסיום. הרב שאַפּירא האָט געהאַלטען אַ גרויסע דרשה צו התחלת הספר.

ווין, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף דער כנסיה איז בעשלאָסען געוואָרען צו גרינדען אַן אָרטאָדאָקסישע צענטראַל־באַנק מיט אַ גרונד־קאַפּיטאַל פון 1 מיליאָן מאַרק, מיט אָפּטיי־לונגען אין אַמסטערדאַם און שפּעטער אויך אין וואַרשאַ.

ווין, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף דער דריטער זיצונג פון דער כנסיה גדולה, איז געעפענט געוואָרען דאָס פּרעזידיום, עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען חינוך.

אויף דער פערטער זיצונג זענען געלייענט גע־וואָרען אַ רייהע שריפטליכע און מינדליכע בעגרי־סונגען.

ווין, 11. (יט"א טעלעגראַפיש).

אין דער כנסיה גדולה נעהמען אָנטייל 600 דעלעגאַטען. עס זענען אָנוועזענד 150 רבנים און רביים.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערן־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

מאָרגענשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

DR. MED.

A. URYSON

אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

Konstantynowska 20, telef. 35-85.

כעמיש־באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע

מאַגיסטער נ. שאַץ

פּעטריקאָווער 37, 2. שט., פראָנט.

אַנאַליזען פון קאַל, אורין, לייכעץ א. אַז. וו.

אורין־אַנאַליז — 4 זל.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.

איינענע פּראַקטיק פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, ווי: הקלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסט־ליכע פיס, גאָרסעטען א. ז. וו. עמפּפאַנגט פון 5—7 אָוו.

צוריקגעקעהרט.

Dr. JACÓB EYCHNER

אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען

אַל. 1. מאַי 16 טעל. 11-24

נעהמט אָן פון 7 — 8 אָוו.

לאָדז. 12 סעפטעמבער 1929

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 12 סעפטעמבער 1929

די פערטיידיגונג פון „חולדה"

דער העלדישער טויט פון אפרים ציזיק

ביז 2000 אַראַבער בעפאַלען „חולדה". — פיר מנינים יודישע בחורים פערטיידיגען די ווירטשאַפט פון „יער הרצל". — איין יוד און 50 אראבער געפאלען. — ענגלענדער לאזען פערברענען „חולדה"

ווי נאָר עס האָבען אויסגעבראָכען די אומ־רוהען אין ירושלים, האָט מען זיך אָנגעהויבען שרעקען פאַר'ן גורל פון דער קליינער קבוצה אין חולדה אויפ'ן באָדען פון קרן־קימת. חולדה ליגט נישט ווייט פון ירושלים, אַרומגערינגעלט אַרום און אַרום פון אַראַבישע דערפער. אפילו אין רו־היגע טעג האָט חולדה געהאַט אַ סך אויסצושטעהן פון די אַראַבער, היינט ווער רעדט שוין אין די טעג פון הפקרות און בלוט־דורשטיגקייט!

פערלאָזען חולדה אָן ווידערשטאַנד, האָבען די יודישע אַרבייטער נישט געקלערט אפילו, איז דאָך דער אָרט געהייליגט מיט יאָהרען שווערע אַרבייט, מיט יאָהרען פון פיבער און קרבנות און די קבוצה אין חולדה האָט בעשלאָסען פערטיידי־גען דעם נאַציאָנאַלען רייכטום, די ווירטשאַפט פון „יער־הרצל".

נישט מעהר ווי צוואַנציג בחורים לעבען אין חולדה און פון תל־אביב זענען אַרויס אַ מנין בחורים צו העלפען פערטיידיגען חולדה (זאָל דרך אגב פערצייכענט ווערען, אַז צווישען דעם מנין פערטיידיגער זענען אויך געווען די ליטווישע יונ־געלייט סנדלר יהודה — אַ פאַמיליע־מענש — און ברע־נער). דאָס האַרץ איז אַזוי אָנגעשראָקען פאַר'ן גורל פון חולדה: האַלט זי נאָך? לעבען די פער־טיידיגער? דער איבערפאַל אויף חולדה איז פאָר־געקומען דעם 26־טען אויגוסט. פון די אַלע אַרו־מיגע דערפער זענען אָנגעקומען אַראַבער, ביז צוויי טויזענד מאַן און אַרומגערינגעלט חולדה, וועלכע שטעהט אויף אַ באַרג צווישען די יונגע בוימער פון יער הרצל. די בעקאַנטע פאַמיליע ציזיק (מיט אַכט יאָהר צוריק איז שרה ציזיק גע־פאַלען אין תל־חי) האָט געשיקט דעם יונגען אפרים ציזיק, וועלכער איז געקומען פון נהרים (רוטענ־בערג־סטאַנציע) קיין תל אביב אַפּצורוהען, און פון דאָרטען העלפען פערטיידיגען חולדה. ער איז גע־ווען דער קאָמענדאַנט פון דער פערטיידיגונג. איי־

(אַ בריף פון ארץ־ישראל)

ניגע מינוטען פאַר'ן אָנפאַל האָט דער אַראַבישער „מוכתר" (עלטסטער) פון אַ דערבייאיגען דאָרף אָנגעזאָגט אין דער סטאַנציע נענה, וואו עס האַל־טען זיך אויף די ענגלישע סאָלדאַטען, אַז חולדה ווערט בעפאַלען, ער האָט דאָס געטון, כדי אַראָפּ־צונעמען פון זיך די אחריות. די ענגלענדער זענען אָבער געקומען אין חולדה ערשט אין פינף שעה אַרום נאָכ'ן אָנפאַל. נאָך ביים אָנהויב פון אָנפאַל איז פון די אַראַבער אונטערגעצונדען געוואָרען דער שייער פון חולדה. די אָנפאַלער האָבען אויך געפרובט אונטערצינדען דעם וואַלד, און אַזוי אַרום איינשליסען די פערטיידיגער אין ים פון פייער און רויך. דאָס האָט זיך זיי אָבער נישט איינגע־געבען. נישט געקוקט אויף דעם, וואָס ביים אָנהויב פון אָנפאַל איז געפאַלען אַ מות־גבורים דער קאָמענדאַנט אפרים ציזיק, האָבען די פערטיידיגער נישט פערלוירען דעם מוט און העלדיש פערטיי־דיגט דעם פונקט. אומזיסט האָבען די אַראַבער זיך געוואָרפען מיט ווילדען עקסטאַז און רויבע־רישען דורשט, זיי זענען יעדעס מאָל העפטיק אָפּגעשטויסען געוואָרען, פערלירענדיג צעהנדלי־גער קרבנות. אין משך פון אָנפאַל זענען אָנגעקו־מען פערבייפאָהרענדיג איינציגע אַראַבישע פאָלי־ציסטען, מיט פינף ענגלישע סאָלדאַטען, די ענג־לענדער האָבען בעוואונדערט די קליינע הייפעל פערטיידיגער, זיי האָבען זיי געראַטען פערלאָזען דעם פלאַץ, און איינזעהענדיג די מוטיגקייט פון די פערטיידיגער, האָבען זיך דריי ענגלישע סאָל־דאַטען דורכגעריסען קיין נענה, כדי אַרויסצורופען הילף. פינף שעה האָבען זיך דריי פיר מנינים אַר־בייטער פערטיידיגט, דער פייער און רויך פון אונטערגעצונדענעם שייער האָט געשטיקט, גע־

ברענט, די אַראַבער האָבען געשאָסען און געשליי־דערט שטיינער, זיי זענען אָבער אַלעמאָל אָפּגע־שטויסען געוואָרען. נאָך 5 שעה ביטערען קאַמף זענען אָנגעקומען ענגלישע סאָלדאַטען — חולדה איז געראַטעוועט! די ווירטשאַפט און דער „יער הערצל" וועלען נישט פערברענט ווערען! ערשט דער ענגלישער אָפיציר האָט געבראַכט אַ בעפעהל: די יודען מוזען פערלאָזען חולדה!

היתכן? נאָך אַזאַ שווערען און עקשנות'דיגען קאַמף און פערוואָס? זענען דאָך די אַראַבער אָפּ־געשטויסען געוואָרען. נעה רעד אָבער מיט אַן ענג־לישען אָפיציר אין „מלחמה־צושטאַנד", מען מוז אויספיהרען דעם בעפעהל, די ביקסען און מאַשי־נען־געוועהר זענען אָנגעשטעלט. און נאָך איין בעפעהל האָט דער ענגלישער אָפיציר: נעהמען לעבעדיגע אָבער נישט טויטע! אומזיסט בעטען זיך מיט בלוטיגע טרעהרען די העלדישע פערטיי־דיגער, מען זאָל זיי לאָזען מיטנעהמען זייער טוי־טען קאָמענדאַנט, זיי זענען גרייט איהם צו טראָ־גען אויף די הענד, אומזיסט זענען אַלע טענות, אַ קורצער בעפעהל: אַלע אין געפאַנצערטען אויטאָ. צום לעצטען מאָל אַ קוק אויף חולדה, צום לעצטען מאָל אַ קוק אויפ'ן טויטען ציזיק, דער אויטאָ לאָזט זיך אין וועג. און נאָך איידער מען דערגרייכט נענה, ווערען בעלויכטען די הימלען מיט אַ העלישען פייער, חולדה ברענט!

מיט געבויגענע קעפּ שטעהען די פערטיידי־גער פון חולדה פאַר'ן „שטאַב". זיי דערצעהלען אַלע פרטים פון שווערען קאַמף, וועגען טויט פון אפרים ציזיק און... „מיר האָבען נישט פערלאָזען חולדה, מען האָט אונז געצוואונגען!"

חולדה איז פערברענט. די אָנפאַלער האָבען מיט 50 געפאַלענע בעצאָהלט פאַר דעם. נישט יו־דען, נאָר ענגלישע סאָלדאַטען האָבען געלאָזען פערברענען חולדה.

בן־החולות

אַ פערשטענדיגונג מוז קומען

געשפּרעך מיט'ן תל־אביב'ער בירגערמייסטער מ. דיזענהאָף

ה' מ. דיזענהאָף, דער בירגערמייס־טער פון תל־אביב, געפינט זיך איצט אויף קוראַציע אין מאַריענבאַד.

אין אַ געשפּרעך מיט אַ יודישען זשור־נאַליסט האָט ער געזאָגט פאָלגענדעס:

— איהר וועט מיר מוחל זיין, וואָס איך ענטפער נישט אָפּ אייערע פראַגען, איך טאָר מיך נישט אַרויסזאָגען פאַר דער עקזעקוטיווע אין לאַנד. עס איז זעהר אַ דעליקאַטע פראַגע און עס האָט שוין אַמאָל געטראָפען, אַז די אַראַבער האָבען אַ פריוואַטע מיינונג פון אַ ציוניסטישען פיה־רער אויפגעכאַפּט און זיך מיט איהר אַלס וואָפען בענוצט.

איך בין 35 יאָהר אין לאַנד — האָט דיזענ־האָף געזאָגט — איך קען דאָרט אַ יעדעס שטיי־נדעלע. איך ווייס אַז די אַראַבער ווערען גענעצט און דאָס אינטערעסאַנטע דערביי איז, וואָס דער מופטי פון ירושלים איז פון העכסטע סעמיועל נאָמינירט געוואָרען און נישט פון די אַראַבער גע־וועהלט. נו, עס פערשטעהט זיך, אַז די עפענדים מיט די אַלע ערד־בעזיצערס ווילען, אַז די אַראַבער זאָלען ווייטער אויף זיי אַרבייטען, ווי פריהער למשל דער אָרימער אַראַבער פלעגט בעקומען אַ שטיקעל פעלד פון דעם עפענדי און פלעגט דער פאַר מוזען איהם אָפּפיהרען צוויי דריטעל. נאַטיר־ליך אַז דער אַראַבער האָט היינט אַ ברירה צו אַרבייטען ביים יוד אונטער בעסערע בעדינגונגען זוכט דער פיהרער צו רייצען די הייליגע געפיהלען ביים אַראַבער מיט בלבולים, ווי למשל, אַז דער יוד וויל צונעמען דעם אָמאַר־מעטשעט, וכדומה.

אויף ווי ווייט מיר לעבען גוט מיט די אַראַ־בער, וויל איך אייך דערצעהלען עטליכע פאַלען: אַ חברותה פון יודען און אַראַבער האָבען אַ קאָנ־טראַקט געמאַכט ערד צו קויפען אין לאַנד. ביים קאָנטראַקט שרייבען, האָבען די אַראַבער פאָרגע־שלאָגען אַלס שיד־ריכטער מיך צו נעהמען, אויב האָב איך געזעהן, אַז דער קאָנטראַקט זאָל זיין אַן ערליכער.

אַדער עס האָט געטראָפען, אַז דער פּאָסט־בע־אַמטער האָט אַן אַנדערען יודען מיט נאָמען גלייכ־קייט אַ סכום אויסגעצאָהלט און לסוף איז נאָך זיין געלד געקומען דער, וואָס דאָס געלד איז פאַר איהם געווען בעשטימט. נו איז מען געגאַנגען אין געריכט? מען איז צו מיר געקומען און איך האָב די זאַך ערלעדיגט. בשעת דעם קריזיס אין ארץ־ישראל בין איך צום קאָנגרעס נישט געפאָהרען און איז צו מיר געקומען אַן אַראַבישע דעפּוטאַציע און ממש געוויינט: דו פאָהרסט נישט צום קאָנ־גרעס, ווער וועט ברענגען די יודען אַהער? פון וואָס וועלען מיר לעבען?

— וועט איצט קומען צו אַ פערשטענדיגונג?

די ענגלישע רעגירונג מוז איצט זאָגען: איך מאַך אייך קאָנצעסיעס אין עגיפּטען, איהר מוזט אָבער גוט לעבען מיט די יודען, זיי מוזען אין גרעסערע מאַסען אַריין אין לאַנד. עס איז אמת מיר האָבען פערנאַכלעסיגט פון אונזער זייט די פערשטענדיגונג מיט די אַראַבער. מיר קענען גוט לעבען מיט אַראַבער.

— צי מען וועט די שולדיגע בעשטראָפען?

די לייבאָר־פּאַרטיי איז מיט אונז און פאַר אונז. די לעצטע ערקלעהרונגען מצד'ן פּרעמיער מאַקדאָנאַלד זאָגען עס. אָבער אַלס דעמאָקראַטען קען זיין אַ מעגליכקייט, אַז זיי וועלען מיט די מער־רער דעמאָקראַטיש פאָרגעהען. ענגלאַנד שפּילט איצט אַ געפעהרליכען שפּיל. געהן מיט שטאַרקייט האָט זי מורא, געהן מיט שוואַכקייט האָט זי מורא. איך האָף, אַז אין גענף וועט מען דעריבער רעדען.

איך פאָהר איצט קיין לאָנדאָן, וואו מיר וועלען אָפּהאַלטען אַ גרויסע זיצונג. מיר און די אַראַ־בער זענען ווי מאַן און ווייב. אַט לעבען מיר גוט, אַט ווידער שלעכט, אַט באַלד ראַנגלט זיך, נעהט מען זיך נט'ן אַט באַלד וועט זיין שלום.

עס איז נאָך פערהאַן פיל פּראָבלעמען צו לע־זען מצד ענגלאַנד. למשל, די פּאָליציי. די אַראַבי־שע פּאָליציי פערשטעהט נישט, ווי אַזוי צו בעגע־הן זיך מיט די יודען, מען וועט מוזען נעפונען אַ מאָדוס, ווי למשל אַ יודישער באַטאַליאָן, אַן אַראַבישער באַטאַליאָן און ביידע אונטער ענגלי־שען קאָמאַנדע.

אַט, למשל, איז אין תל־אביב אָדער אין די קאָלאָניעס פערהאַן יודיש מיליטער. נו, אונז וועט קיינמאָל נישט איינפאַלען צו איבערפאַלען די אַראַ־בער, אַז ווידער די בעאַמטע, וועלכע קומען פון די אַפריקאַנישע קאָלאָניעס, וועלען נישט פערשטע־הען, אַז זיי האָבען צו טון מיט אַ קולטור־פאָלק, אַ פאָלק וואָס בעשענקט די וועלט מיט וויסען און קונסט וכדומה, און נאָר דאָדורך ענטשטעהט אַ שפּאַלטונג צווישען די בעאַמטע און אונז.

— איז דער שאָדען גרויס?

— דער שאָדען איז זעהר גרויס, דעם שאָדען קען מען נישט בעצאָהלען. למשל אין תל־אביב האָט געזאָלט אָפּגעהאַלטען ווערען אַן אויסשטעלונג, איצט איז דערווייל קיין רייד נישט דערפון. די פרעמדע זענען זיך צולאָפען פון א״י. אין מאַנכע שטעט איז דורך די פליכטלינגע ענטשטאַנען אַ יקרות, שיפען קומען נישט אָן געהעריג. קען מען רעדען אַזאַ כאָרט שאָדען גוט מאַכען?

ענגלאַנד האָט אונז אַריינגעשלעפט אין איהר פּאָליטיק, און דאָס האָבען מיר נישט געוואָלט, לאָרד מילנער האָט מיך אַמאָל געפרעגט „וואָס איז צו טון"? האָב איך איהם געענטפערט: „לאָז'ט אונז צורוה, שלעפּט אונז נישט אַריין אין פּאָליטיק".

— טאָ ווען וועלען מיר קענען רעדען פון פּאָליטיק?

— ווען מיר וועלען האָבען 20 תל אביב'ס.

— וועמענס פּאָליטיק איז עס, אַז אין א״י זאָלען זיין אונרוהען?

— ווער ווייסט? ס'קען זיין פראַנקרייך, איר טאַליען, דערהויפּט שולדיג זענען די צייטונגען, וואָס ווערען דורך בעצאָהלטע אַגענטען געהעצט. ווען ס'איז געווען אין סיריען דער אויפשטאַנד פון די דרוזען, האָט מען געפרעגט: פאַר וואָס איז א״י איז שטיל, אָט דאָס האָט שאַוועגעל געזאָגט: יאָ ענגלאַנד האָט אין לאַנד יודען".

— מיין מיינונג איז, אַז מיר וועלען אַלעס טון, כדי פון ענגלאַנד און דעם פעלקער־בונד אַלעס אַרויסצובעקומען, כמעט די אַלגע־מיינע מיינונג פון די יודען איז, אַז מיר שטע־הען איצט אויף פרשת דרכים. אָבער דער גורל איז איצט אין אונזערע איינענע הענד, יודען זאָ־לען איצט מעהר ווי פריהער בעזוכען א״י, ערד קויפען. קאַפּיטאַל אַריינברענגען, הגם זיי זענען נאָך אין גלות.

אונזער זאַך איז נישט קיין מעשה'לע און אויב עמיצער מיינט, אַזוי זאָגען מיר איהם, אַז מיר וועלען עס מאַכען פאַר אַ רעאַלע זאַך! מיר האַלטען אונזער בעזיץ און אונזער רעכט אונער־שיטערליך פעסט און מעג קומען, וואָס עס וויל, עס בלייבט ביי אונז ארץ־ישראל!

ל. מ.

ווערטער

וואָס זענען געפאַלען אין גענף

מאַקדאָנאַלד, בריאַן, שטרעזעמאַן — די דריי פיהרענדע פּאָליטישע מענער פון אייראָפּאַ האָבען שוין אָפּגעהאַלטען זייערע עקספּאָזעס אין גענף. מ'מוז אָנערקענען, אַז צומייסטען אינהאַלט, צו־מייסטען רעאַלע געדאַנקען האָט פאָרגעטראָגען מאַקדאָנאַלד. ער האָט קודם כל געקאָנט אָנקניפּען אָן דעם „גענפער פּראָטאָקאָל", וועלכען די קאָנסער־וואַטיווע האָבען איהם אַמאָל נישט געוואָלט דורכ־לאָזען אין פּאַרלאַמענט און וועלכען ער נעהמט זיך איצט אונטער דורכצופיהרען.

דער גענפער פּראָטאָקאָל איז געווען דער צוזאַמענסיגסטער צווישען אַלע פאָרשלאָגען, וועל־כע זענען געמאַכט געוואָרען, כדי איינצושטעלען אַ בעוויסע פּראָצעדור אין פאַל, ווען ס'דראָהט אַ קריגס געפאַהר. דער פּראָטאָקאָל האָט געגעבען אַ גוטע בעשטימונג, ווען מ'דאַרף האַלטען פאַר'ן „אָנגרייפער". אַן אָנגרייפער איז דער, וועלכער וויל נישט אָננעהמען קיין אַרביטראַזש, אָדער פיהרט נישט אויס דעם אַרויסגעגעבענעם פּסק. געגען דעם דאָזיגען אָנגרייפער דאַרפען אָנגע־ווענדט ווערען כלערליי סאַנקציעס, וועלכע האָבען ערשט שפּעטער געדאַרפט פעסטגעשטעלט ווערען. די סאַנקציעס האָבען געקאָנט זיין פינאַנציעלע, ווירטשאַפטליכע, אָדער אפילו מאָראַלישע אין דער פאָרם פון פערורטיילען די אָנגרייפענדע מלוכה. אפילו אַזאַ פערורטיילונג וואָלט געקאָנט האָבען אַ גרויסע בעדייטונג, ווייל קיין שום פאָלק וואָלט דאָך נישט וועלען, אַזוי צו זאָגען, אויסגעשלאָסען ווערען פון כלל.

מיט איין וואָרט, דער גענפער פּראָטאָקאָל האָט ענטהאַלטען עפּעס רעאַלעס, און גוט וואָלט געווען, ווען מאַקדאָנאַלד'ן וואָלט געלונגען אַרי־בערצוציהען די איבריגע רעגירונגען אויף זיין זייט. דרך־אגב שטעלט מיט זיך פאָר דער פּראָטאָ־קאָל די בעסטע גאַראַנטיע פאַר דער זיכערקייט פון פּוילען.

מאַקדאָנאַלד האָט אַ חוץ דעם בעקאַנט אָנווי־זען אויף די אונטערהאַנדלונגען, וועגען ים ענט־וואָפענונג, וועלכע ענגלאַנד פיהרט מיט אַמעריקאַ. דאָס איז יעדענפאַלס אַן ערנסטער יסוד פאַר אַ דיסקוסיע איבער דער אַלגעמיינער ענטוואָפענונג.

ווייניגער האָט געבראַכט בריאַן. זיין רעדע איז לויט איהר אינהאַלט געווען אָרימער, הגם לויט דער פאָרם, ווי שטענדיג, גלענצענדער, ווי די אַנדערע. ער האָט ווידער איבער'חזר'ט דאָס, וואָס מיר הערען שוין זייט יאָהרען: צוערשט זי־כערקייט, דאַן ענטוואָפענונג, אָבער פון וואַנען זאָל זיך געהמען די זיכערקייט, אויב אין יסוד פון די אינטערנאַציאָנאַלע בעציהונגען ליגט נאָך אַלץ דער מאָמענט פון אונצוטרוי? בריאַן האָט פאָרגעלעגט: לאָמיר ערציהען די קינדער אין פּאַציפיסטישען גייסט. דאָס איז אַ וועקסעל, אויסגעשטעלט אויפ'ן קומענדיגען דור, און ס'איז אינטערעסאַנט, צי האָט בריאַן שוין געגעבען די געהעריגע אינ־סטרוקציעס דעם בילדונגס־מיניסטער פון דעם אייגענעם קאַבינעט.

בריאַן האָט נאָך געוואָרפען דעם געדאַנק וועגען פעראייניגטע שטאַטען פון אייראָפּאַ אויפ'ן ווירטשאַפטליכען געביט. אָבער פון די געשפּרעכען, וואָס זענען שוין געפיהרט געוואָרען וועגען דעם ענין אין גענף, קאָן מען זעהן, אַז מיט דער זאַך אײַלט זיך נישט צופיל נישט בריאַן, נישט די איבריגע מיטגלידער פון דער ליגע.

ענדליך איז אויפגעטרעטען שטרעזעמאַן. ער האָט קיין נייעס נישט געזאָגט, ר'האָט נאָר נישט געקאָנט בעהאַלטען די פרייד צוליב'ן אָפּגעהאַל־טענעם טריאומף אין האַאַג. זיינע טענער וועגען די מינדערהייטען זענען דאָסמאָל אויך נישט גע־ווען זעהר שטאַרק און איילענדיג.

דער סך־הכל — קיין קאָאָרדינירטע אַרויס־טרעטונג איז אין גענף נישט געווען, יעדער מלוכה־מאַן איז געקומען מיט זיינע איינפאַלען און האָט זיך דערווייל בעגרעניצט מיט בלויזע ווערטער.

פ. ב.

Dr. med. **H. Lubicz**

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32־41

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער־וועכע קראַנקהייטען. היי ונג מיט קוואַרץ־לאַמפּען (האָר־אויספאַל)

נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

נייעד׳
פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבען

נייער
פאָלקסבלאַט

12	סעפּטעמבער
דאָנערשטאָג	זון-אויפגאַנג 5.00
ז	זון-אונטערגאַנג 6 06
אלול תרפ״ט	

רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1911

(—) היינט ווערט אין לאָקאַל פון׳ם מי-ליטערישען אַמט, פּיעטרקאָווער 212, פאָרקומען די רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1911.

צו דער רעגיסטראַציע דאַרפען זיך מעלדען די געבוירענע אין יאָהר 1911, וועלכע וואוינע אויפ׳ן שטח פון׳ם 1 פּאָליציי קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַמיליע-נעמען הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען

MNOPRS

און די וועלכע וואוינען אויפ׳ן שטח פון׳ם 7 פּאָליציי קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַמיליע-נע-מען הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען

LŁMNOP

צוגאָב-פּאָבאָר

(וו) דעם 12 און 13 ד. ח. 8 אַ זייגער אין דער פריה וועט אין לאָקאַל אויף פּאָמאָרסקאַ 18 פאָרקומען אַ צוגאָב-פּאָבאָר פאַר די געבוירענע פון 1888 ביז 1908, וועלכע וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9, 11 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַ-טען, און וועלכע האָבען צוליב וועלכע ס׳איז סבות נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט.

דעם 14 ד. ח. וועט מען רעגיסטרירען די געבוירענע פון יאָהר 1888 ביז 1908 וועלכע וואוינען אויפ׳ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 14 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען.

ברוק-אַרבייט אויף שענקעוויטש-גאַס

(מ) די פּרעסע-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט טיילט אונז מיט: דער שלעכטער צושטאַנד פון די ברוקען אויף שענקעוויטש-גאַס איז געקומען צוליב די קאַנאַליזאַציע-אַרבייטען, וואָס ווערען דאָרט אַדורכגעפיהרט. לויט אַ פאַראָרדנונג פון שטאָט-פּרעזידענט האָט די בוי אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט דעם פערגאַנגענעם מאָנטאָג פאַרגענו-מען די ברוק-אַרבייטען. ס׳ווערט דאָרט געאַרבייט בייטאָג און ביינאַכט אַזוי, אַז די גאַנצע ברוק-אַרבייטען צווישען נאַרוטאָוויטש און טראַוגוטאַ גאַס וועלען פערענדיגט ווערען ביז׳ן קומענדיגען זונ-טאָג ד. 15. סעפּטעמבער ה. י.

פון אַרבייטס-געריכט

(וו) אין דער פירמע פּנחס בלומענטאַל, פּול-נאָצנאַ 5, האָט געאַרבייט אַלס בוכהאַלטער אַ גע-וויסער יאָעל צוקער (שענקעוויטש 32.

דעם 18 יולי האָט מען צוקער׳ן אָפּגעזאָגט פון׳ם פּאָסטען אָהן קינדיגונג. צוקער האָט אָנגע-געבען אין אַרבייטס-געריכט און געפאָדערט פאַר 3 חדשים קינדיגונג, פאַר אַ חודש גאַזשע, וואָס מען האָט איהם נאָך נישט אויסגעצאָהלט און פאַר איבער׳שעה׳ן וואָס ער האָט געאַרבייט 3164 זל.

דאָס געריכט האָט איהם צוגע׳פּסק׳ענט 2140 זל. צוזאַמען מיט געריכטס-קאָסטען.

צוליב 120 זלאָטים
בעגאַנגען זעלבסטמאָרד

(—) אויף קילינסקי 34 האָט זיך נעכטען פער׳סמ׳ט מיט עסיג-עסענץ די 18-יעהריגע ראָה סאַלעם. די פּאַגאָטאָוויע האָט די זעלבסטמערדע-רין אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל. די סיבה פון זעלבסט-מאָרד איז די מורא פאַר די עלטערן, ווייל דאָס מעדעל האָט פערלוירען 120 זלאָטים.

Dr. med. **H. Lubicz**

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41
צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוועכע קראַנקהייטען. היילונג מיט קוואַרץ-לאָמפּען (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועגד

וועגען דעם דרייסטען באַנדיטען-אָנפאַל
אויף זאַכאָדניאַ-גאַס
ווער וועט בעלוינט ווערען פאַר כאַפּען דעם באַנדיט?

דער דרייסטער באַנדיטען-אָנפאַל אין מיטען העלען טאָג אין בעלעבסטען צענטער פון שטאָט אויפ׳ן אינקאַסענט פון דער סוחרישער קרעדיט-באַנק, זאַכאָדניאַ 11, האָט געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם אין שטאָט.

דער נעכאַפּטער באַנדיט פּאַלטשעווסקי האַלט זיך ביי דער אויספאָרשונג זעהר חוצפּהדיג, ער איז גוט בעקאַנט דער אויספאָרשונגס-פּאָליציי, ווייל ער איז שוין איינמאָל פערמשפּט געוואָרען פאַר אויספיהרען אַ גנבה. אין דער פינאַנץ-קאַמער.

דעם 21-יעהריגען באַנדיטס פאָטער זיצט איצט אין טורמע פאַר אַן איינברוכס-גנבה, אויך זיין מו-טער זיצט אין טורמע. דעם באַנדיט האָט מען גע כאַפּט קודם כל אַ דאַנק דעם אַלאַרם וואָס דער שווער-פערוואונדעטער אינקאַסענט זאַנאַבענד האָט אויפגעהויבען און אַ דאַנק דער דרייסטקייט פון הויזוועכטער פון פּיעטריקאָווער 23, וועלכער האָט פערהאַלטען דעם באַנדיט מיט דער טעקע, אין וועל-כער ס׳האָבען זיך נאָך געפונען נישט בעריהרט די גאַנצע צוואַנציג טויזענד זל. און דער טשעק אויף רערועלבער סומע.

זאַנאַבענד ווערט דורך דער דירעקציע פון דער באַנק געהאַלטען פאַר אַ זעהר פעהיגען און כאַ-לירען אָנגעשטעלטע. דאָס איז אַ בחור וואָס דאַרף בקרוב בעקומען היתר-הוראה. ער האָט בעת׳ן אָנ-פאַל אַרויסגעוויזען אַ גרויסע מאָס דרייסטקייט און אָריענטאַציע, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס ער איז ממש אָפּגעגאַנגען פון בלוט.

ווי דירעקטאָר אַבראַמאָוויטש אינפאָרמירט אונז האַלט די באַנק ביי יעדען געוועלטען פאַל קיין שום פערלוסט נישט געהאַט, ווייל איהר וועקסעל-פּאָרט-פעל, קאַסע און אינקאַסענטען זענען פערזיכערט אין 2 פערזיכערונגס-געזעלשאַפטען אויף אַ סומע פון אַ מיליאָן זלאָטים.

די דירעקציע פון דער באַנק האָט זיך געווענ-דעט צו פּויזנער-וואַרשאַוער פערזיכערונגס-געזעל-שאַפט, אַז זי זאָל בעלוינען זאַנאַבענד׳ן און דעם הויזוועכטער פון פּיעטריקאָווער 23, ווייל זיי האָבען דורך זייער האַלטונג געראַטעוועט דער געזעלשאַפט וואָס די באַנק איז אַסעקורירט אַ גרויסע סומע געלד. דער דירעקטאָר פון דער געזעלשאַפט האָט צוגעזאָגט די ראָזוגע פאָר אָנען צו בעלוינען.

דערווייל האָבען זיך נעכטען שוין געמאַלדען אין באַנק עטליכע צעהנדליג פּערזאָן, וועלכע פער-לאַנגען בעלוינונג פאַר העלפען כאַפּען דעם באַנ-דיט.

דער געזונד-צושטאַנד פון זאַנאַבענד׳ן איז נישט געפעהרליך.

שווערע אויטאָ-קאַטאַסטראָפע
מיט אַ לאָדזער יודישע משפּחה
3 מענשען שווער פערוואונדעט

(—) עהערנעכטען בייננאַכט האָט אויפ׳ן שאָסיי הינטער פּויזען פּאַסירט אַ שווערע אויטאָ-קאַטאַס-טראָפע, פון וועלכע עס זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען עטליכע לאָדזער יודען, מיר דערוויסען זיך וועגען דעם אומגליק פאָלגענדע פּרטים:

קיין לאָדז איז געקומען פון אַמעריקע צו גאַסט צו זיינע קרובים אַ געוויסער סאַלאָמאָן קאַהען, קאָ-הען איז שוין לאַנג אין אַמעריקא און זעהר רייך, אין אייראָפּא האָט ער זיך געקויפט אַן אייגענעם אויטאָ מיט וועלכען ער איז אַרומגעפאָהרען. היינטי-גע וואָך האָט קאַהען שוין בעשלאָסען צוריקצופאָה-רען קיין אַמעריקא. ער האָט זיך אָבער רווקא גע-וואָלט נאָך זעהן מיט זיינעם אַ קוזין, וועלכער דינט אין מיליטער אין פּויזען. צו דעם צוועק האָט סאַלאָמאָן גענומען אויף זיין אויטאָ דעם קוזינס על-טערן שלום הענעך און חנה קאַהען, זייער טאָכטער סאַלאַ און זייער זוהן שלמה און אַלע זענען אַוועק-געפאָהרען קיין פּויזען. מיט׳ן אויטאָ האָט אָנגעפיהרט דער אַמעריקאַנער אַליין, נישט ווייט פון פּויזען איז דער מאָטאָר אין אויטאָ קאַליע געוואָרען און דער אויטאָ איז מיט דער גאַנצער קראַפט אַרויף אויף אַ בוים, דער אויטאָ האָט זיך איבערגעקעהרט און פון הינטער די חורבות האָט מען אַרויסגענומען די גע פעהרליך פערוואונדעטע שלום הענעך, הענע און סאַלאַ קאַהן, און די לייכט-פערוואונדעטע שלמה און סאַלאָמאָן קאַהען. די שווער-פערוואונדעטע זע-נען דורך דער פּאָליציי אַוועקגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל פון שטעטעל וואָשעווען הינטער פּויזען, שלמה קאַהן איז מיט וואונדען אין פּנים געקומען קיין לאָדז. די פערוואונדעטע משפּחה קאַהן וואוינט אין לאָדז אויף וואָלבאָרסקאַ 31.

ער האָט אַ פרוי אין לאָדז
און וויל חתונה האָבען אין וואַרשא

מיט עטליכע יאָהר צוריק האָט זיך באַרינדעל רייזענבוש פון בושעשינער גאַס בעקענט מיט ישׂ-ראל קאַרמאַן אַ שניידער. קריינדעל איז געווען אַ שטאָפּערין, זעהר אַרבייטסאַם און האָט גוט פער-דינט. ישׂראל איז געווען אַ ביסעל ווייניגער אַר-בייטסאַם, אָבער ווען ער האָט געאַרבייט, האָט ער פערדינט. ווען זיי אַזוי לאַנג געווען בעקאַנט ביז זיי האָבען זיך צוזאַמענגערעדט און געשטעלט אַ חופּה און געוואָרען מאַן און ווייב. קיין גרויס פערמעגען, ווי געזאָגט האָט קריינדעל נישט פער-מאָגט, קיין אייגענע דירה האָט מען נישט גע-קענט קויפען, האָט קריינדעל׳ס פאָטער זיך אַ ביסעל ענג געמאַכט און אַריינגענומען צו זיך דאָס יונגע פּאָר-פאָלק.

קריינדעל האָט געאַרבייט, און קאַרמאַן דאָס... נישט געהאַט קיין אַרבייט, האָט ער געוואוינט מיט זיין פרוי און געלעבט פון איהרע פערדינס-טען. אַזוי איז אַדורך אַ פּאָר יאָהר. קריינדעל האָט געבוירען אַ קינד, אָדער ס׳איז באַלד געשטאָר-בען. ישׂראל האָט קיין פערדינסטען נישט געהאַט. דערווייל איז אָנגעקומען דער קריזיס, ס׳איז געוואָ-רען שווער צו לעבען. קריינדעל האָט פערלוירען איהר אַרבייט. ישׂראל, וועלכער האָט זיך נאָך קיין אַרבייט נישט געזאָגט אין די גוטע צייטען, האָט קיין אַרבייט גאָטירליך אין די שלעכטע צייט טען נישט בעקומען, ווען ער האָט שוין צייטענ-ווייז אפילו יאָ גע... אַרבייטען. איז ער זיך מושב און ווערט אַ האָז. די פרוי און די היימישע האָבען אַ פּאָר וואָכען נישט געקענט פערשטעהן וואָס ער איז אַהינגעקומען. עס איז אַדורך אַ פּאָר חדשים און פון ישׂראל׳ן איז אַלץ נישט געווען קיין שום ידיעה.

די פאָריגע וואָך קומט אַריין קיין לאָדז אויף בושעשינער 32 צו רייזענבוש אַ יוד און פרעגט זיך נאָך צי דאָ וואוינט קריינדעל קאַרמאַן, וואָס איהר מאַן איז דער שניידער ישׂראל קאַרמאַן פון ראַדאָם. ווען דער יוד האָט זיך דערוואוסט אַז יאָ, האָט ער דערצעהלט אַ מעשׂה:

ישׂראל קאַרמאַן האָט זיך אין וואַרשע בער קענט מיט יודיש מיידעל, אַ יתומה, וועלכע איז אַ שוועסטער טאָכטער פון דעם לאָדזער יוד. פון דער קאַנטשאַפט איז געקומען אַזוי ווייט, אַז ס׳האָט שוין געהאַלטען ביי אַ שידוך. איז מען גע-קומען צום רב נעמען חופּה וקידושין. די וואַר-שאַווער רבנים זענען אָבער זעהר אויס פאָרזיכ-טיג. האָט דער רב אַ פרעג געטון צי איז ער נישט אַמאָל פערהייראַט. קאַרמאַן האָט געמיינט, אַז דער רבי ווייסט ווענעג זיין פרוי אין לאָדז, האָט ער זיך איבערגעשראָקען און אויסגעפּלאַפּלט, אַז יאָ, ער האָט אין לאָדז אַ פרוי. אָבער ער האָט זיך באַלד צעריסען און צוגעגעבען, אַז די פרוי האָט ער אָפּגעגט ביים לאָדזער מורה הוראה ר׳ מנחם סגל.

דער וואַרשאַווער רב האָט שוין אויפ׳ן אָרט קיין חופּה וקידושין נישט געגעבען, און די פער-וואַנדטע פון׳ם מיידעל האָבען בעשלאָסען אַנצו-פרעגען אין לאָדז, און האָבען אָנגעשריבען צום מיי-דעלס פעטער, דעם יוד פון פּאָמאָרסקאַ גאַס. קריינדעל האָט נאַטירליך אָפּגעלייקענט אַז זי האָט דערהאַלטען אַ גט, פון איהר מאַן. איז מען אַוועק געגאַנגען צום הרב סגל, און אויך ער האָט בעשטע-טיגט, אַז ער האָט קיין גט דעם פּאָרפאָלק נישט געגעבען.

בעט אונז פרוי קריינדעל, אַז מיר זאָלען וואָר-נען די וואַרשאַווער מיידלעך, זיי זאָלען נישט חתונה האָבען מיט ישׂראל קאַרמאַן אַ שניידער פון ראַ-דאָם, ווייל ער האָט אַ פרוי אין לאָדז. זי בעט אויך די רבנים, אַז זיי זאָלען נישט אַרויסגעבען קיין חופּה-וקידושין, קאַרמאַנען, ווייל ער האָט זיין פרוי אין לאָדז נישט גע׳גט.

אָפּקלאַנגען פון דער לוסטראַציע
אין מאַגיסטראַט

(מ) דינסטאָג אין אָוונט איז אין שטאָט-ראַט פאָרגעקומען אַ געמיינזאַמע זיצונג פון די קאָמיסיעס פאַר אַלגעמיינע ענינים און פון פינאַנץ און ביו-דושעט, כדי אַרומצורעדען די פּאָרוואורפען, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען דורכ׳ן אינערן-מיניסטעריום נאָך דער לוסטראַציע. די זיצונג איז געפיהרט געוואָ-רען אונטער׳ן פאָרזיץ פון אינזש. האַלצגרעבער. אַן אויספיהרליכען רעפעראַט וועגען דער פראַגע האָט געהאַלטען וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי, איהם האָבען דערגענצט פּרעזידענט זשעמיענצקי, און די לאַווניקעס קוק און איזרעבסקי. נאָכדעם איז אויך בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען אָפּפאַלטי-רען די פּיעטריקאָווער גאַס און די נישט-צושטאַנד געקומענע טראַנזאַקציע מיט דער סאָוועטישער האַנ-דעלס-מיסיע וועגען די גראַניט-שטיינער.

אַן אויספיהרליכע ערקלערונג וועגען איבער-בויען די אַרבייטער-וואוינונגען אויף פּאַלעסיע האָט דאַן געהאַלטען לאַווניק קוק, וועלכער איז פאָרזיצער פון דער קאָמיסיע וואָס איז ספּעציעל בעשטימט דורכ׳ן שטאָט-פּרעזידענט.

די וויכוחים וועגען דער פראַגע וועלען פאָר-קומען אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון די ביידע קאָמיסיעס. דאַן וועלען אויך אָנגענומען ווערען פאָרשלאָגען בנוגע די פראַגען און די פאָרשלאָגען וועלען איבערגעשיקט ווערען צום שטאָט-ראַט-פּלענום.

ווער איז די דערשאָסענע פרוי?

(2) ווי מיר האָבען מיטגעטיילט איז נעכטיגען נומער איז אויף דער לעאָנהאַרד-גאַס געפונען גע-וואָרען אַ טויטער קערפּער פון אַ יונגער פרוי, וואָס איז דערשאָסען געוואָרען, ווי ס׳איז פעסטגע-שטעלט געוואָרען, איז דער שאָס אין דער ברוסט געווען אַ שטערבליכער, ווייל די קויל האָט געטראָ-פען איז האַרץ, די אויספאָרשונג האָט נאָך ביז-איצט נישט פעסטגעשטעלט, צי דאָס איז געווען אַ פאַל פון זעלבסטמאָרד, אדער אַ מאָרד, היינט מעט ד״ר הורוויץ פּלמס׳ען דעם קערפּער פון דער פרוי, איהר נאָמען איז אויך נאָך דערווייל נישט פעסט-געשטעלט.

שטאָטישע שפּיל-פּלעצער פאַר קינדער

(מ) מאָנטאָג ד. 16. ד. ח. 4 אַ זייגער ביי-טאָג קומט פאָר אין פּאָניאַטאָווסקי׳ס פּאַרק אַ בע-וויז פון די שפּילען און פערוויילונגען פאַר קינ-דער אין די שול- און פאָרשול-יאָהרען, וועלכע בעזוכען די שטעטישע שפּיל-פּלעצער. דער בעוויז וועט פאָרקומען אונטער דער לייטונג פון די שטעטישע שפּיל-אינסטרוקטאָרען.

די שפּיל-פּלעצער פאַר די קליינע קינדער האָבען אַ זעהר וויכטיגע בעדייטונג: די קינדער-וועלכע פלעגען זיך ביז איצט שפּילען אויף די הויפען, טראָטואַרען און גאַסען נעבען די רינ-שטאָקען און מיסטקאַסטענס—וועלען איצט צוטיילט ווערען צווישען 11 ספּעציעל איינגעריכטעטע שפּיל-פּלעצער, אונטער דער אויפזיכט פון ספּעציע-לע אויפזעהער.

מען איילט צו די אספאלט=ארבייט אויף פעטריקאווער גאס

(—) נעכטען האט דער וויצע־וואיעוואדע ד״ר י. רושניעצקי צוזאמען מיט די פארשטעהער פון דער מאגיסט., סטאראסטווע און קאמונ. מאכט מיט'ן פרעזידענט זשעמינצקי, בראש מיט'ן דירעקטאר פון לאדזער טראמוואי־געזעלשאפט — ה' רינג, און דירעקטאר פון דער פוילישער אספאלט־געזעלשאפט איגנוש. קאנסינאווסקי דורכגעקוקט די אספאלט־ארבייטען אויף פעטריקאווער גאס.

נאך א גרינדליכען בעקענען זיך מיט די אר־בייטען איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די ארבייטען ווערען געפיהרט לויט'ן בעשטימטען סדר. דאס שטי־קעל פיעטריקאווער פון זאמענהאף נאווראט ביז אנדזשייא פושעיאזור מעט שוין זיין איינגאנצען פער־טיג פאגטאג דעם 16 ה. ח.

די מיסברויכען פון בזשעזשינער בירגערמייסטער

מ' מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז פונאנדער געלאזט געווארען דער בזשעזשינער שטאדטראט, און דער בירגערמייסטער ניעוויעזש איז ארעס־טירט געווארען פאר דער שלעכטער מיסווירטשאפט, וואס ער האט געפיהרט.

איצט דערוויסען מיר זיך איינינע פרטים פון זיין „טעטיגקייט". ניעדוויעש איז געווען פארזיצער פון קאנסומ־קאאפעראטיוו „ראבאטניק". אויסנוי־צענדיג זיין לאגע האט ער גענוצען די לייטער פון די געוועלבער צו קוויטירען אז זיי האבען פון איהם דערהאלטען סחורה, וועלכע זיי האבען קיינ־מאל פאר די אייגען נישט אנגעווענדעט. בפרט איז דאס געווען וועגען עלעקטראטעכנישע מאטעריאלען.

אלס פארזיצער פון שטאדט־ראט האט ער בע־איינפלוסט די ראטמענער אז זיי זאלען בעשטע־טיגען די אפערטע פון א לאדזער אינזשיניער, אויף צו אינסטאלירען אן עלעקטרישען מאטאר, הגם אן אנדער אפערטע איז געווען א פיל בילינערע. און דאס דאך ארויסגעשטעלט, אז דער מאטאר איז אן אלטער און נישט געטויגט צום געברויך. אויף דער דאזיגער טראנזאקציע זאל דער בירגערמייסטער האבען פערדינט 3,000 זל. „לאפוקע", וואס איז פעסטגעשטעלט געווארען אין פאליצייאישע פראטא־קאלען.

א חוץ דעם האט ער איינגעקויפט ליטשניקעס אויפ'ן חשבון פון דער שטעטישער קאסע און זיי פערקויפט מיט ריוח. דעם ריוח האט ער גענומען פאר זיך.

אין קאאפעראטיוו „ראבאטניק" זענען אויך רעקט געווארע מיסברויכען מיט קאסע־קוויטונגען א. אז. וו.

צום אויספארשונגס־ריכטער ווענדען זיך פיל געליטענע מיט פערשיידענע אנקלאגעס. דער פראצעס וועט פארקומען אין ווארשא.

לאניוכא'ס אפעלאציע-פראצעס אין ווארשא

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט לאניוכא, דער מערדער פון פארפאלק טישער, קומענדיגען דינסטאג האבען זיין אפעלאציע־פראצעס אין ווארשא.

צום דאזיגען פראצעס האט לאניוכא ארויס־געשיקט א גרויסען בריף אין וועלכען ער טיילט מיט פיל אינטערעסאנטע איינצעלהייטען וועגען דעם מארד. צום פראצעס וועט לאניוכא נישט ארויסגערופען ווערען. איהם וועט ווייטער פער־טיידיגען אדוו. ווילהעלם לילקער.

די רעארגאניזירונג פון „יעאס"

דער ארגאניזיר־ און פראפאגאנדע־קאמיטעט פון דער היגער אפטיילונג פון דער צענטראלער עמיגראציע־געזעלשאפט „יעאס" האט צונויפגערו־פען אויף היינט 9 אווענד אין לאקאל פון צענטרא־לען סוחרים פעראיין, פיעטריקאווער 10 א גרויסע ארגאניזיר־פערזאמלונג, אויף וועלכער עס וועלען בעהאנדעלט ווערען א רייה פראגען, וואס האבען א שייכות מיט דער ווייטערדיגער עגזיסטענץ פון דער היגער אפטיילונג.

צו דער פערזאמלונג קומט ספעציעל צו פאה־רען דער גענעראל־דירעקטאר פון „יעאס" אין ווארשא, ה' יונה גרינפעלד.

„היינע מעדינא"

(—) דאס אינערן מיניסטעריום האט פעראר־דענט, אז די לאדזער וואיעוואדזטווע זאל ארויס־לאזען א פעראָרדנונג, וואס זאל דערוויייל גילטען א חודש צייט, אז וועגען אלע פאלען פון דער קראנקהייט „היינע מעדינא" מוז גלייך אנגעמעל־דעט ווערען.

בעפאלען אין גאס

(2) אויף טרעלענבערגא 50 (באלוט) זענען 2 אומבעקאנטע באנדיטען בעפאלען דעם ליאנארד קיעלינסקי, איהם ארויפגערוקט דעם הוט אויפ'ן קאפ, און איהם מערדערליך צושלאגען און צושטאכען מיט מעסערס.

א שווער־פערוואונדעטען האט איהם די פאנאר־טאטיז פון דער קראנקען־קאסע ערטיילט הילף.

*

(—) אויף ריבנא גאס נעבען נומער 9 זענען פלוצים אויף דער דורכגעהענדער 34־יעהריגער יוזעפא גודסמיר (יוזעפא 29) אנגעפאלען א אומבעקאנטע און זי שווער פערוואונדעט.

די פאליציי זוכט די אנפאלער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) ל. פאוולאווסקי (פיעטריקאווער 307, ס. האמבורג (גלובנא 50), ב. גלוכאווסקי (נארוטא־וויטש 4), סיטקעוויטש (קאפערניק 26), א. כא־רעמזא (פאמארסקא 10), א. פאטאש (פלאק־קאשטשעלנא 10).

א ציגעל אין קאפ

ביים בנין, וועלכער ווערט איצט געבויט אויף נאוואמיעסקא 21 איז פלוצים אראפגעפאלען פון דער הויך, פונ'ם 3. שטאק א ציגעל און גע־טראפען אין קאפ ארייין דעם 23־יעהריגען ארביי־טער פראנציסעק סקאניעטשקע (פאמארסקא 70). דעם פערוואונדעטען ארבייטער האט מען אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

„די אמת'ע סבות פון די בלו־טיגע געשעהענישען אין פאלעסטינא"

די יודישע געזעלשאפטליכקייט איז אויפגע־קאכט געווארען פון די בלוטיגע געשעהענישען אין פאלעסטינא. וועגען דעם ענין ווערט פיל גע־רעדט און געשריבען.

אויף דער דאזיגער טעמע וועט היינטיגען שבת דער פיהרער פון די לינקע פועלי ציון אין פאלעסטינא ה' מ. ערעם, האלטען א פארלעזונג אין פילהארמאניע.

ה' ערעם, וועלכער איז גוט בעקאנט מיט די פערהעלטנישען אין א״י און מיט דעם יודיש־אראבישען פראבלעם וועט זיך ברייט אפשטעלען אויף די סבות פון די לעצטע געשעהענישען.

די פארלעזונג האט ארויסגערופען אן אינ־טערעס אין די קרייזען, וואס אינטערעסירען זיך מיט'ן ארץ־ישראל־פראבלעם.

פון יודישען טעאטער

שבת בייטאג ווערט געשפילט מיט'ן אנטייל פון מ. לאמפע אין דער הויפטראלע „די גנבים". שבת ביינאכט „דער יודישער קעניג ליר".

מיטוואך, דעם 18. ד. ח. וועט דאס יודישע טעאטער געבען א פארשטעלונג, פון וועלכער 50 פראצ. פון דער הכנסה איז בעשטימט לטובת די געליטענע אין ארץ־ישראל.

טעאטער אויף גייער'ס מארק

שבת פרעמיערע פון זאפאלסקא'ס קאמעדיע „די מאראל פון פרוי דולסקא.

פאפולארני

היינט — סלאוואצקי'ס „באלאדינא".

שבת — א פרעמיערע מיט י. אסטערווא: זשעראמסקי'ס דראמע „סולקאווסקי".

מעלדונג

ביבליאטעק ביי „בני־ציון" רזשגאווסקא 7

די ביבליאטעק ביי „בני־ציון" איז בערייכערט געווארען מיט א גרעסערער צאהל ביכער פון די נייעסטע אויסגאבען. די ביבליאטעק איז אפען יעדען מאנטאג און דאנערשטאג פון 7—9 אווענד.

208

עס ווערען אנגענומען נייע לעזער (ינס).

דער לעזע־זאל אין לאקאל פון „בני־ציון" איז אפען יעדען טאג אין די נאכמיטאג־שעה'ן.

Zarząd Telefonów Łódzkich P.A.S.T.

zawiadamia pp. Abonentów, że w gmachu telefonów Al. Kościuszki No. 12, codziennie w godzinach od 9 do 21 – z wyjątkiem świąt – udzielane będą objeśnienia i urządzane będą pokazy, **jak należy łączyć się i nadawać numery** po uruchomieniu automatycznej centrali telefonicznej.

PP. Abonenci powinni we własnym interesie zawczasu zaznajamiać się z używaniem telefonów automatycznych, by po uruchomieniu nowej centrali uniknąć nieporozumień wskutek nieumiejętnego obchodzenia się z aparatami.

Polecając pp. Abonentom, dla łaskawego dokładnego, przestudjowania, przepisy użycia aparatów, umieszczono na str. VII nowego spisu abonentów, prosimy osoby zainteresowane za łaskawe odwiedzanie urządzanych pokazów, na których można zapoznać się dokładnie z łączeniem oraz poinformować się o zmianach numerów telefonicznych na 5-cyfrowe.

Informacje dotyczące użycia telefonów automatycznych oraz zmian numerów są udzielane również telefonicznie – telefon No 8005 i No. 8006.

Centrala automatyczna będzie uruchomiona w IV-ym kwartale b. r. o czem nastąpią zawczasu osobne ogłoszenia.

טעלעגראמען

די מלחמה אויפ'ן ווייטען מזרח

נעהמט אן ערנסטע פארמען

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.) פון מוקדען מעלדעט מען וועגען ווייטערדיגע גרויסע שלאכטען צווישען סאוויעטישען און כינעזישען מיליטער. דאס רוסישע מיליטער האט אין פערלויף פון 16 שעה באמבארדירט מאנדזשוריע מיט שווערע הארמאטען אין קוילען־ווארפער. 60 כינעזער זענען דערהרגעט געווארען, די באהן־סטאציע איז פערניכטעט.

מיליטער. צוליב דעם טרעט דאס סאוויעטישע מיליטער אריבער די כינעזישע גרעניץ און פער־יאגט די ווייס־גווארדיסטישע אפטיילונגען. די סא־וויעטישע מיליטער־אנפיהרונג האט ערקלעהרט, אז ווען די כינעזישע מאכט וואלט ענטוואפענט די ווייס־גווארדיסטישע אפטיילונגען וואלט צו קיין שום צוזאמענשטויסען אויף דער גרעניץ נישט געקומען.

טאקיא, 11 (א.ט.אג.) לויט אנגעקומענע ידיעות פערשטארקען זיך די קאמפען אויפ'ן ווייטען מזרח. די סיבה פון די קאמפען איז דאס, וואס אפטיילונגען פון ווייס־גווארדיסטען ווילען זיך אריינרייסען אויף דער סאוויעטישער טעריטא־ריע און קעמפען פערביטערט מיט'ן סאוויעטישען

קאוונא, 11 (א.ט.אג.) די אפיציעלע סא־וויעטישע טעלעגראפען אגענטור מעלדעט, אז די כינעזישע מאכט פערמשפט ווייטער צוט טויט סא־וויעטישע בירגער און פיהרט אויס די אורטיילען אהן רחמנות. אין געפאנגען־לאגער אין סומבעי האבען נעכטען געזאלט געקעפט ווערען 12 רוסען.

מאסען-ארעסטען אין דייטשלאנד

ענטדעקט די באנדע באמבען־ווארפערס

בערלין, 11. (ספ. טעל.) די פאליציי האט נעכטען אין קיעמפע ארעסטירט דעם געוועזענעם פאליציי־קאפיטאן אין שטוטגארט, ניקל. אין דא־טעל־צימער, וואס ניקל האט פערנומען האט מען געפונען א טויטען מאשין. ווי ס'ווייזט זיך ארויס איז ניקל דער אנפיהרער פון דער באנדע וואס האבען אויסגעפיהרט די לעצטע באמבען־אטענטאטען אין דייטשלאנד. ס'זענען נאך ארעסטירט גע־ווארען א באנק־בעאמטער פון האמבורג און דער

רעדאקטאר מיט 4 מיטארבייטער פון דער צייטונג „לאנדפאלק".

בערלין, 11. (ספ. טעל.) אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע באמבע־אטענטאטען אין דייטשלאנד זענען שוין איצט ארעסטירט געווארען אין בערלין, האמבורג און ברעסלוי 200 פערזאן. די שפורען פיהרען צו דערזעלבער ארגאניזאציע וואס האט ערמארדעט ראטענוי.

בונט פון פאליטישע ארעסטאנטען

איז אויסגעבראכען אין גאנץ אוקראינא

ריגא, 11־ (א. ט. אג.) די „טעלעגראפען־אוניאן" מעלדעט פון קיעוו, אז אין גאנץ אוקראינע איז אויסגעבראכען אן אויפשטאנד געגען די מא־כט. נעכטען בעת'ן שפאציר האבען די פאלי־טישע ארעסטאנטען אין אלע אוקראינישע טורמעס געפרובט צו ענטלויפען. די טורמע־וואכען און ענט־לויפען. גרויסע מיליטער־אפטיילונגען האבען א־בער דעם בונט דערשטיקט, בעת די קאמפען זענען דערהרגעט געווארען פערציג ארעסטאנטען און 8 פערזאן פון טורמע־פערסאנאל. פון מאסקווא פאהרט

ארויס א ספעציעלע אויספארשונגס־קאמיסיע, כדי אויסצופארשען די סיבות פון בונט.

קיעוו, 11. (ספ. טעל.) אין זשיטאמיר איז אויסגעבראכען א בונט פון די פאליטישע ארעסט־אנטען. בעת'ן שפאציר האבען זיך די ארעסטאנ־טען געווארפען אויף דער וואך און האבען זיי ענטוואפ־נעט. נאך א דריי־שעה'דיגע שיסעריי האט מען דעם בונט דערשטיקט, אויפ'ן שלאכט־פעלד זענען געבליבען 18 דערהרגעטע ארעסטאנטען און 6 טור־מע־וועכטער.

פאר א צווייטער אינטערווענץ פון אמעריקע

ניו־יארק, 11. (יט"א טעלעגראפיש).

סענאטאר באראה האט זיך ארויסגעזאגט, אז ס'דארף נאכאמאל געמאכט ווערען אן אינטערווענץ מצד אמעריקא לטובת די געליטענע אמעריקאנער יודען אין א״י. די אינטערווענץ דארף איבערצייגען די ענגלישע רעגירונג, אז אמעריקא ווארט מיט אונ־געדולד אויפ'ן רעזולטאט פון דער אויספארשונג וועגען די א״י־געשעהענישען.

פערענדיגט די אלגעמיינע דיסקוסיע

אין דער פעלקער־ליגע

זשענעווע, 11. (א. ט. אג.) היינט האט זיך פערענדיגט די אלגעמיינע דיסקוסיע אויף דער פערזאמלונג. פון פעלקער־בונד, דער רומענישער אויסערן־מיניסטער מיראנעסקו האט ערקלעהרט, אז ער קען נישט איינשטימען דערויף, אז די מינדער־הייטען זאלען בעקומען דעם כאראקטער פון א יורידישער פערזאן.

דער בולגארישער אויסערן־מיניסטער בוראוו האט געזאגט, אז ס'קען קיין רייד נישט זיין וועגען אלגעמיינער ענטוואפנונג, כל־זמן, אלע מלוכות האבען נאך נישט אנערקענט די גרונד־רעכט פון די מינדערהייטען. ער איז אין ספק, אויב די בע־שלוסען וועגען דער מינדערהייטס־פראגע וואס זענען אנגענומען געווארען איין גענוג זענען גענוג. דער פעלקער־ליגע ראט מוז אננעהמען אלע מיטלען, כדי פעסטצושטעלען די אמת'ע לאגע פון די מינ־דערהייטען.

מיט דעם איז געשלאסען געווארען די גענעראל־דיסקוסיע. דורך צעהן טעג וועלען איצט אר־בייטען די קאמיסיעס.

קורצע טעלעגראפישע ידיעות

פאריז, 11 (א.ט.אג.) אהער זענען אנגע־קומען ידיעות פון מאראקא, אז דארט איז אויס־געבראכען אן אויפשטאנד. שטארקע פראנצויזישע מיליטער־אפטיילונגען קעמפען מיט מאראקאנישע באנדעס.

פרידריכסהאפען, 11 (א.ט.אג.) נעכ־טען ביינאכט איז „גראף צעפעלין" ארויסגעפלוי־גען אויף א רייזע איבער מערב־דייטשלאנד.

בערלין, 11 (א.ט.אג.) אפיציעל ווערט מיטגעטיילט: די פארבערייטונג אפצורייניגען דאס אקופירטע געביט פון ענגלישען מיליטער איז אין פולען גאנג. די עוואקואציע הויבט זיך אן דעם 14 סעפטעמבער.

די ערשטע טריט פון בעריהמטע אַרטיסטן

דער באַקאַנטער דייטשער קינאָ-רעזשיסער אָסוואַלד, דערצעהלט פאָלגענד'ע אינטערעסאַנטע פּרטים וועגען די ערשטע סצענישע טריט פון די בעריהמטע קינאָ-אַרטיסטען קאָנראַד פייט, ווערנער קראַוס, ליאַ דע פּוטי און אַנדערע:

אין יאָהר 1915, בעת איך האָב געהאַט ערשט אויפצונעהמען פאַר'ן פילם אָפּגעגאַכ'ס פאַנטאַסטישע אָפּערע „האָפמאַנ'ס מעשה'לעך", איז צוגעקומען צו מיר עפּעס אַן אומבאַקאַנטער יונגער אַקטיאָר'ל פון דער פּראָווינץ און געבעטען, איך זאָל איהם געבען אַ ראָל אין דער פילם. איך האָב געפרעגט ביי דעם דאָזיגען יונגען פּרעטענדענט, וועלכער האָט געהייסען ווערנער קראַוס, וואָס פאַר אַ ראָל ער וויל שפּילען. „אַלע, וועלכער איהר וועט מיר נאָר געבען"! — האָט דער יונגערמאַן דרייסט געענטפערט, — „איך קאָן שפּילען אַלץ"! און ער האָט תיכף אויפ'ן אָרט גענומען בעווייזען, צו וואָס ער איז פעהיג, און האָט שטייענדיג אויף איין אָרט גענומען שפּילען פאַר מיר די פערשידענע פּערסאָנאַזשען פון דער אָפּערע. נאָכדעם, ווען מיר איז שוין זיכער געווען אין דעם, אַז ער האָט מיר בעוויזען זיינע אַלזייטיגע פעהיגקייטען, האָט ער מיר באַלד געפרעגט, אָן שום קונצען: „און ווי גרויס איז די שכירות, וואָס איהר וועט מיר אָנבאָטען? איך מוז אייך זאָגען, אַז אונטער פערציג מאַרק אַ טאָג וועל איך נישט שפּילען"! איך האָב אַזוי באַשטימט געשפּירט, אַז איך האָב דאָ צו טון מיט אַ גרויסער קינסטלערישער פּערזענליכקייט. און איך האָב איהם בעווילליגט דעם האָנאָראַר. אין יענער צייט איז דאָס געווען זעהר אַ היפּשער געצאָהלט, און דערצו נאָך פאַר אַ יונגען, אומבאַקאַנטען אַקטיאָר. און שפּעטער, בעת די אויפנאַהמען, ווען איך האָב זיך נעהנטער באַקענט מיט דעם גענינאַלען שפּילען פון'ם אַרטיסט האָב איך זיך געהערט דעם ראָט אַראָפּ ביז פופציג מאַרק אַ טאָג. אָבער נישט געקוקט אויף די אויסערגעוועהנליכע קינסטלערישע דערגרייכונגען אין זיין ערשטען אויפטריט, האָט ווערנער קראַוס דאָך נישט בעקומען קיין גוטע קריטיקען אין דער גאַנצער דייטשער פּרעסע. ער איז דורכגעפאַלען מיט אַ קראַך. אָבער זיך נישט רעכענענדיג מיט דעם דאָזיגען דורכפאַל, האָב איך זיך דאָך נישט אָפּגעשראָקען און האָב געשלאָסען אַ פעסטען קאָנטראַקט מיט דעם דאָזיגען יונגען אַרטיסט. און אין אַ קורצער צייט אַרום, אין דער ראָל פון לאָרד האַמילטאָן, האָט ער דאָך דערגרייכט זיין ערשטען גרויסען פילם-דערפאָלג.

אַנ'אַנדער מאָל — דערצעהלט אָסוואַלד — איז צו מיר אויך געקומען אַ לחלוטין אומבאַקאַנטער אַרטיסט, וועלכער איז שפּעטער אַהין געוואָרען איינער פון די וויכטיגסטע שוישפּילער פון דער דייטשער ביהנע. דאָס איז געווען אייזשען קלעפּפער ער איז געקומען ביי מיר זוכען בעשעפטיגונג. די באַקאַנט האָט אייזשען קלעפּפער שטאַרק האַלד דעם ביטערע טראָפּען, און איך האָב דעמאָלט גראָד געאַרבייט איבער אַ פילם, וועלכער האָט געדאַרפט פּראָבאַנירען גענגע שכירות, ווי געזאָגשען, פאַר דער ראָל פון אַ שיכור, און איך האָב איהם געפרעגט אויב ער קען שפּילען די ראָל פון אַ שיכור.

— איך קען נאָר שפּילען שיכורים — האָט קלעפּפער געענטפערט — איבעריגענס, האָט איהר אַ אפשר ביי זיך אַ ביסעל בראָנפען?

מיר האָבען זיך באַלד געאייניגט, הן בנוגע דעם מאַטעריאַל צום טרינקען, און קלעפּפער איז טאַקע געווען וואונדערליך, מיט זיין העכסט-רעאַליסטישען שפּילען. מען האָט איהם גענומען גלויבען אויפ'ן וואָרט, אַז ער איז דער אמת'ער שיכור.

אויך קאָנראַד פייט, האָט זיין ערשטען טריט אין פילם געמאַכט אונטער דער רעזשיסור פון רייכאַרד אָסוואַלד. פייט האָט נאָך לחלוטין דעמאָלט נישט געוואוסט וואָס צו טון מיט זיינע הענד, וועלכע וועגען שפּעטער אַזוי בעריהמט געוואָרען, און דער רעזשיסער איז געווען פערצווייפעלט. דאָ איז אָסוואַלד איינגעפאַלען אַ המצאה, אַז ער זאָל נאָווען שפּילען פייט'ן זיין ראָל פון קאַני מיט די הענד פערליינט אויפ'ן רוקען, און כדי נישט צו פעלייקענען דעם קינסטלער, האָט ער איהם ערקלערט, אַז דאָס איז אַ בעזונדערע געוואוינהייט פון דעם העלד קאַני, וועלכען ער דאַרף שפּילען.

אָסוואַלד האָט אויך ענטדעקט פאַר'ן פילם דעם באַקאַנטען כאַראַקטער-ליבהאָבער פון דער דייטשע ביהנע ערנסט דייטש. אין אַ גאַנץ אַ פרעמדען מאָרגען איז דייטש, וועלכער איז, ווי בעוואוסט, זעהר מיאוס, האַלטענדיג אין זיין האַנט אַ ריזעןגרויסען קאַסטען מיט שמינקע געקומען צו דעם רעזשיסער און איהם געבעטען אַרבייט. כדי איהם צו בעווייזען, אַז זיין פּנים איז נישט גוט פאַר'ן פילם, האָט דער יונגערמאַן שעהנלאַנג געמאַכט פאַר איהם פערשידענע גרימאַסען. אָסוואַלד האָט זיך געדרייסט צו מאַכען אַ פּרוב און צו אַנגאַזשירען דעם דאָזיגען יונגען מאַן, פאַר דער הויפּט-ראָל אין דעם פילם „די נקמה פון אַ טויטען". דייטש האָט געשפּילט זיין ראָלע גלענצענד, אָבער דעם פערטיגען פילם האָט מען בשום אופן נישט געקענט פערקויפען. „ווי אַזוי — האָבען די קויפער געטענה'עט צו דעם רעזשיסער — האָט איהר געקאָנט געבען די הויפּט-ראָל אין'ם פילם אַן אַרטיסט מיט אַזאַ מיאוסען פּנים"?

אָבער נישט געקוקט אויף דער מיאוסקייט זיינער, איז ערנסט דייטש שפּעטער אַהין ראָך געוואָרען אַ גרויסער אַרטיסט, איבער וועלכען עס האָרענען זיך אַרום אַלע דירעקטאָרען.

די קאַריערע, כמעט לעגענדאַרע פילם-אַרטיסטקע ליאַ דע פּוטי איז אויך אָסוואַלד'ס אַנאַנטדעקונג. ער האָט איהר איינמאָל געזעהן אויפ'ן גאַס, און זי איז איהם תיכף אויפגעפאַלען מיט איהר פּיקאַנטער בעזונדערער שעהנקייט. ער איז איהר נאָכגעגאַנגען אַ לאַנגע צייט און צום סוף האָט ער זיך גענוהנט צו איהר מיט פאָלגענדע ווערטער: „איך בין ריכאַרד אָסוואַלד, און ווער זייט איהר"? „איך בין ליאַ דע פּוטי, און איך בין אַ טענצערין"! — האָט זי געענטפערט. ער האָט איהר בעשטעלט מאָרגען צו קומען צו איהם און זיין בירא און האָט איהר תיכף אַנגאַזשירט פאַר דער הויפּט-ראָל אין דעם פילם „די ליבע פון העקטאָר באַלמאַר", וואו ליאַ דע פּוטי איז געווען די פּאַרטנערין פון קאָנראַד פייט און ערנאַ מאָרענאַ. און מיט אַ וואַלר'ס אַמאָך איז קעשענע איז פּוטי שפּעטער אַנגאַזשירט געוואָרען ביי רושאַי מאַי און האָט נאָכדעם בעקומען אַנאיינלאַדונג צו שפּילען אין האָליוואָוד.

זי האָט אין איהר חתן אַ סימן: ער בייסט

אַוואַנטורע צווישען 2 קוזינקעס צוליב איין חתן אין לעמבערג

דאָס הויז נר. 6 אויף יאַקובאַ הערמאַנאַ גאַס אין לעמבערג איז אַן אָרט פון אַוואַנטורעס צווישען צוויי פרויען, צוויי קוזינקעס. די סבה פון דער דאָזיגער אַוואַנטורע איז געווען אַ בחור אָבער וועלכען ביידע פרויען האָבען ריוואַליזירט. דער דאָזיגער בחור הייסט הערש נאַפּי און איז אַ שניידער געזעל.

מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָט נאַפּי געאַרבייט אין פאָדהייצע. דאָרט האָט ער זיך בעקענט מיט דעם וויבעל שיינדעל באַרטשניידער, וועמענס פריינד ער איז געוואָרען. די באַרטשניידער האָט צו ליב דעם דאָזיגען יונגענמאַן פערקויפט אַ בעקעריי אין פאָדהייצע מיט דער כונה, חתונה צו האָבען מיט איהם און דאַן צו וואוינען אין לעמבערג.

נאַפּי האָט אין פאָדהייצע דערוויל פערלוירען דאָס אַרבייטס-פעלד, ער האָט נישט געהאַט, וואו צו אַרבייטען. מען האָט איהם אויסגעזוכט אַ פּאָסטען אין לעמבערג אויף קאָשציושקאָ-גאַס ביי אַ געוויסען ה' מאַשיראַרסקי און איינקוואַרטירט האָט מען איהם ביי אַ געוויסער פרוי אַננאַ בענדעל אויף יאַקובאַ הערמאַנאַ גאַס 6. נאַפּי איז אַלט עטליכע און צוואַנציג יאָהר און די בענדעל איז טאַקע אַ קוזינע פון דער באַרטשניידער.

אַנגומעלט זענען די איינוואוינער פון דער קאַממער הויז אויפגעריערט געוואָרען פון קולות און געוואַלדען. לכתחילה האָט מען נישט געוואוסט, וואָס דאָ איז געשעהן, אָבער באַלד איז מען געוואָהר געוואָרען וועגען גאַנצען ענין.

עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די באַרטשניידער איז אומפערהאָפט געקומען צו פאָהרען קיין לעמבערג און געטראָפען איהר געליבטען אין אַ צו אינטימער פאָזיציע מיט דער קוזינקע. צוליב דעם איז ענטשטאַנען אַ געוואַלדיג געקריג צווישען ביידע קוזינעס, וועלכעס האָט זיך באַלד איבערגעטראָגען אויף דער גאַס.

די באַרטשניידער האָט דערצעהלט, אַז זי האָט שוין אין דער היים, איידער זי איז געקומען קיין לעמבערג חושד געווען איהר קוזינקע, ביי וועלכער עס לאָזשירט איהר חתן, אַז זי, די פרוי בענדעל רעדט נאָך איהר אָב דעם חתן. און צוליב דעם טאַקע איז זי געקומען קיין לעמבערג, זיך איבערצייגען אויף די אייגענע אויגען.

זי האָט הייסער דערצעהלט, אַז שוין נאָכ דעם ווי איהר חתן האָט פערלאָזען פאָדהייצע האָט זי חוץ דער בעקעריי אויך פערקויפט אַנדערע פערמעגענס און איהם דערפון אויף זיין פערלאַנג געשיקט 80 דאָלאַר און צום סוף האָט ער זי גאָר פערראַטען.

זי האָט כאַראַקטעריזירט דער קוזינע: „ווייניג וואָס די האָט אַ תל געמאַכט פון 2 משפחה-לעבנעס, ווילט זי מיר נאָך אַוועקנעמען מיין חתן אויך".

— וואָס פאַר 2 משפחה-לעבענס?

— די האָט אַוועקגענומען דעם מאַן פון פרוי ק. און פרוי ב. וועלכע האָט געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד פאַר צרות!

פרוי בענדעל האָט אָבער געלייקענט שטיין און ביין. אמת — זאָגט זי — ה' נאַפּי האָט ביי מיר לאָזשירט, מיר האָבען אָפט געשמועסט, אָבער נישט געהאַט צווישען זיך קיין שום מחוקות...

דער מאַן פון פרוי בענדעל, וועלכער איז אַ אַנגעשטעלטער אין קינאָ „ספינקס" אויף זשולקיעווסקאַ גאַס, האָט אויך ערקלערט, אַז ס'איז אויסגעשלאָסען, דאָס זיין פרוי זאָל זיך געווען ערלויבען אויף אַ וואָסערע ס'איז מחלוקות מיט דעם פרעמדען יונגענמאַן.

כדי אָבער איהר אָבער איבערצייגען, אַז זי האָט רעכט און אַז איהרע טענות זענען נישט קיין סתם אַנטשפּעניש, האָט פרוי באַרטשניידער געבראַכט פאָלגענדע ראיה: מיין חתן בייסט און מיין קוזינע איז זיכער צעביסען פון איהם.

אַנו צייגט איך איבער...

„לאָמיר זיין געזונד!"

אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט" פאַר פּראַגען פון געזונדהייטס-וועזען, היגיענע און מעדיצין

אונטער דער רעדאַקציע פון דר. ע. אוריסאָן און דר. לעאָן פוקס.

„לאָמיר זיין געזונד!"
אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט" פאַר געזונדהייטס-פראַגען, היגיענע און מעדיצין

ענטפערען ווערען געגעבען נאָר אויף שריפטליכע אָנפראַגען.

דאָנערשטאָג דעם 12-טען סעפּטעמבער 1929.

132. אַ געטרייע לעזערין פון לאָדז.

דאָס הייזעריג ווערען קען זיין אַלס רעזולטאַט פון אַ כראָנישען קעהל-קאָפּ-קאַטאַר, שילדיג דערין איז וואַהרשיינליך צום מייסטען די לאָדזשער לופט. אויב עס דויערט ביי אייך אַ לענגערע צייט וואָלטען מיר אייך געראָטען אויף עטליכע וואָכען ענדערן די לופט. דאָס הייסט, אַרויספאָהרען פון לאָדז, אַמבעסטען אין אַ טרוקענער געגענד מיט אַ סאָסנאָווען וואַלד. דאָס ברענען פון די פּאַדעשוועס קען פאָרקומען פון פּלאַט-פוס אָדער פון אַרטעריאָזיס.

---

133. ליבער, בזשעזינסקאַ.

איהר מוזט זיך נאָך אַמאָל ווענדען צו אייער דאָקטאָר, ער זאָל אייך מאַכען אַ מאַסאַזש פון דער פּראָסטאַטאַ-דריזע. ביי אייער קרענק קומט נישט זעלטען פאָר, אַז די דריזע איז ענטצינדעט און דאָס קאָן אַרויסרופען קרייץ-שמערצען.

---

134. שטענדיגער לעזער פון אַל. 1 מאַי.

איהר מוזט זיך ווענדען צו אַ ספּעציאַליסט און זיך לאָזען אונטערזוכען די אויערן.

---

135. Loniek

דאָס בלוט מוז זיך נישט שטענדיג צייגען. אין געוויסע גאַנץ נאָרמאַלע פאַלע קען עס נישט זיין.

---

136. משה זילבערבערג.

ווי עס ווייזט אויס פון אייער בריף ליידט איהר אויף צוויי קרענק, וואָס זענען אינגאַנצען פון זיך אונאָפּהענגיג. איהר האָט אַ כראָנישען נאָז- און קעהל-קאָפּ-קאַטאַר און מסתמא אויך אַרטעריטישע שמערצען פון די פלייצעס. בעט אייער דאָקטאָר, ער זאָל אייער בלוט געבען אונטערזוכען אויף האַרנזויערע און אויף וואַסערמאַנס-רעאַקציע.

---

137. אַ לעזער פון פּעטריקאָווער גאַס.

איהר מוזט זיך ווענדען צו אַ כירורג. אויב איהר האָט נישט קיין געלד, קענט איהר געהן אין אַמבולאַטאָריום פון פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאַל, וואו מ'וועט אייך אָננעהמען פאַר 50 גראָשען.

---

138. R. T. פון גייערס ראַיאָן.

צו אייערע שמערצען זענען דאָ זעהר גוטע מיטלען. דעם רעצעפּט קען אייך אויסשרייבען יעדער דאָקטאָר.

שעהנע מעשיות פון דער גאַנצער וועלט

אַ טויטער געהט אַהיים פון מתים-שטיבעל פריהשטיקען.— 300 פרויען זוכען איהם אַרום.— דאָס פער'כשופ'טע דאָרף.— אַ מיטעל נעגען גאַז-זעלבסטמאָרד

דער 18-יעהריגער פּאַריזער איינוואוינער מאַרסעל האָבער איז זיך געגאַנגען באָדען. פּלוצים האָט ער אין וואַסער בעקומען קאָנוואולסיעס און פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין.

מען האָט איהם שנעל אַרויסגעצויגען פון'ם וואַסער, אָבער שוין אָהן סמנים פון לעבען. אַ לענגערער קינסטליכער אָטעם האָט איהם אויך צום לעבען נישט געבראַכט. מען האָט איהם געמאַכט אייניגע איינשפּריצונגען — אָהן רעזולטאַט. די דאָקטוירים האָבען איהם ווידער אַמאָל אַרומגעקוקט און געקומען צום אויספיהר, אַז דער בחור איז טויט און מען האָט איהם אָפּגעשיקט אין פּראָזעקטאָריום.

איגדערפריה האָבען געדאַרפט קומען די פּאָליציי בעאַמטע כדי צוזאַמענצושטעלען אַ פּראָטאָקאָל וועגען טויט. דער וועכטער פון'ם טויטען-שטיבעל האָט בעדאַרפט אָפּוואַשען דעם קערפּער. ער האָט איהם אויפגעוועקט און געלאָזט אויפ'ן קערפּער אַ שטראָם מיט קאַלט אייז-וואַסער אין דערזעלבער מינוט האָט דאָבער געעפענט די אויגען און אָנגעהויבען פערוואונדערט קוקען אַרום זיך.

אין אַ האַלבער שעה אַרום איז דער יונגערמאַן אַזוי צו זיך געקומען, אַז ער האָט געקענט אַהיים געהן. ווען די פּאָליציי-בעאַמטע זענען געקומען צוזאַמענשטעלען דעם פּראָטאָקאָל וועגען טויט, האָבען זיי זיך דערוואוסט, אַז דער טויטער איז שוין אַהיימגעגאַנגען פריהשטיקען.

*

אין דער ליווערפּולער פּאָליציי האָט זיך געמעלדעט אַ געוויסע סוזאַנאַ האַרדינג און האָט דערצעהלט, אַז איהרער אַ באַקאַנטער הערבער גריפיס האָט געשוואָלט ביי איהר אויסנאַרען 25 שילינג.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט גריפיסען און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז אַ בעוואוסטער אַפערִיסט, וועלכען עס זוכען אַרום כמעט 300 פרויען פון אַלע עקען פון ענגלאַנד. ער האָט ביי די אַלע פרויען, וועלכע ער האָט צוגעזאָגט חתונה צו האָבען מיט זיי, אַרויסגענאַרט גרעסערע סומען געלד. זיין ספּעציאַליטעט זענען געווען אַלמנות פון די געפאַלענע אין דער וועלט-מלחמה. ער פלעגט אָנהויבען דערפון, וואָס ער פלעגט מיט די אַלמנות בעוויינען די געפאַלענע, נאָכדעם זיי נעהמען טרייסטען, אויסנאַרען ביי זיי זייערע אָפּגעשפּאָרטע פאַר גראָשען און נעלם געוואָרען.

*

אין ענגלאַנד איז פאַראַן אַ דאָרף בעלינגדאָן, וועלכעס שטעהט ווי אין אַ פער'כשופ'טען ראָד. אַרום און אַרום גיסען רעגענס, אַרום די שכני'שע דערפער גרינען די פעלדער און אין בעלינגדאָן איז נאָך דעם זומער קיין טראָפּען רעגען נישט אַראָפּגעפאַלען. אַלע ברונעמס זענען אויסגעטרוקענט און אין דאָרף ברענגט מען וואַסער פון 12 מיט אַ האַלבען קילאָמעטער ווייט.

דער פּרוב אַדורכצובויערען אַרטעזיאַנישע ברונעמס האָט בעוויזען, אַז מען קען אַנטרעפען אויף וואַסער נישט ווייניגער ווי 90 מעטער אין דער טיף און אויך אין זעהר אַ קליינעם סכום.

*

אַנ'אַמעריקאַנער כעמיקערין מיס מערי שעריין האָט ערפינדען אַ גאַז, וועלכער איז אינגאַנצען נישט שעדליך פאַר'ן געזונד און רופט אָבער אַרויס דאָס ניסען. די בעדייטונג פון דער ערפינדונג איז פאָלגענדע: דעם נייעם גאַז קאָן מען צומישען צום ברען-גאַז און צוליב דעם קענען אויסגעמיטען ווערען אַ סך אומגליקס-פאַלען, און עס וועט זיין פערשווערט דער אופן צו בעגעהן זעלבסטמאָרד דורך גאַז. ווען אין אַ וואוינונג וועט צופעליג זיין אָפען די רעהרלעך פון גאַז, וועלען קודם כל די מענשען, וועלכע געפינען זיך אין שטוב אָנהויבען הוסטען און ניסען, אַזוי, אַז מען וועט זיך מוזען אויפכאַפּען פון'ם שטאַרקסטען שלאָף.

דער פער'עקשנ'סטער זעלבסטמערדער וועט זיך מוזען אָפּזאָגען פון זעלבסטמאָרד צוליב'ן נייעם גאַז.

פלעטשקייטיס ווערט נישט בעפרייט

ער וויל ווייטער נישט געבען קיין שום ערקלערונגען

קעניגסבערג, 11 (ספּ. טעל.) פלעטשקייטיס האָט זיך געווענדעט צו דער דייטשער מאַכט וועגען בעפרייען איהם אויף אַ גרויסער קויציע. זיין בקשה איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען. פלעטשקייטיס וויל ווייטער נישט געבען קיין שום ערקלערונגען.

קעניגסבערג, 11 (ספּ. טעל.) די גראַנאַטען און באָמבעס, וועלכע מ'האָט געפונען ביי פלעטשקייטיס'ן שטאַמען וואַהרשיינליך פון פראַנצויזישע אָדער ענגלישע קוועלען.

ביז איצט האָט די ליטווישע מאַכט זיך נאָך נישט געווענדעט וועגען אַרויסגעבען פלעטשקייטיס'ן.

בערלין, 11. (ספּ. טעל.) די „בערלינער בערזען-צייטונג" האָט אָפּגעדרוקט אַן אינטערוויא מיט וואַלדעמאַראַס'ן. פון דעם אינטערוויא קאָן מען זעהען, אַז וואַלדעמאַראַס האָט שוין אינגאַנצען פאַרלוירען דעם קאָפּ. וואַלדעמאַראַס האָט געזאָגט:

פאַר מיין אָפּפאָהרען פון קאָוונאַ, האָב איך דערהאַלטען אַ בריף מיט דראָהונגען, אַז דאָס איז די לעצטע רייזע אין מיין לעבען. איך ווייס אויך פון אַ זיכערער קוועלע, אַז ערשט נישט לאַנג איז פלעטשקייטיס אויסגענומען געוואָרען דורך פּילסודסקי'ן אין דרוזקעניק (?) און פּילסודסקי האָט געפאָדערט, אַז ס'זאָל געשעהען עפּיס אַנטשידענעס, ווייל אַנדערש וועלען אַלע פלעטשקייטיס'עס מענשען אַרויסגעשיקט ווערען פון פּוילען.

שרעקליכער פאַרפאַל מיט אַ יודישער אַקטריסע

הויבט אָן ברענען בעת אַ טעאַטער-פאָרשטעלונג

טשערנאָוויץ (י.ט.א.) אין דעם יודישען טעאַטער פון יאַסי איז בעת דער אויפפיהרונג פון „חונדל" פאָרגעקומען אַ טראַגישער פאַרפאַל. פון הינטער די קוליסען איז פלוצים אַרויסגעלאָפען אויף דער ביהנע די שוישפּילערין גיזעלאַ שוואַרץ אינגאַנצען ברענענדיג ווי אַ שטורקאַץ און אין עטליכע סעקונדען איז די שוישפּילערין געשטאַנען אין פלאַמען.

די אַרטיסטען און אַ טייל פון פּובליקום האָבען זיך געלאָזט ראַטעווען די ברענענדיגע און עס האָט זיך זיי איינגעגעבען אָפּצולעשען דאָס פייער. פרל. שוואַרץ איז אין אַ געפעהרליכען צושטאַנד אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל.

שווערע אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע

מיט פיל מענשליכע קרבנות

ראַדאָם, 11 (טעלעפאָניש) אויפ'ן שאָסע צווישען ראַדאָם און ביאַלאָבזשעג,ביים דאָרף סאָלאַ, 30 קילאָמעטער הינטער ראַדאָם איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכע אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע.

אויפ'ן דערמאָנטען שאָסע איז געפאָהרען דער אויטאָבוס נומער 2907, וואָס קורסירט צווישען ראַדאָם און ביאַלאָבזשעג.

פאַר דעם דאָרף סאָלא געפינט זיך אַ קרעטשמע, איז דאָרט געשטאַנען אַ פוהר איינגעשפּאַנט אין צוויי פערד.

די פערד האָבען זיך דערשראָקען פאַר'ן אויטאָבוס און זענען געשפּרונגען גלייך אונטער די רעדער פון אויטאָבוס. דאָס האָט געבראַכט צו דער קאַטאַסטראָפע. דער אויטאָבוס האָט זיך איבערגעקעהרט און איז אַרייַנגעפאַלען אין ראָוו אַריין.

נאָך שווערער מיה איז געלונגען אַרויסצוציהען די פּאַסאַזשירען פון הינטער דעם צובראָכענעם אויטאָבוס. דער שאָפער און אייגענטימער פון אויטאָבוס שמואל גרינבוים, זיין ברודער אברהם און דער פּאַסאַזשיר ניסן ראָזענבערג זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. עבּיכער לייכטער אָבער גענוג ערנסט זענען פערוואונדעט געוואָרען די פּאַסאַזשירען יאָסעל אייזענהאָרן און אַנדערע.

אַלע פערוואונדעטע זענען איבערגעפיהרט געוואָרען קיין ראַדאָם אין שפּיטאָל אַריין.

Dr. S HEINRICH

פּאַמאַרסקאַ 10, טעל. 67-47

צוריקגעקעהרט

ספּעצ. פאַר קינדער און אינערליכע קראַנקהייטען

היילט מיט פיזיק.-טעראַפּיע. דיאַטערמיע. קוואַרץ. לאַמפּען. ליכט-בעדער, נעמט אָן פון 2 $12\frac{1}{2}$ און פון 4–7 נמ. פאַר אומבעמיטעלטע לעשטניצע-פּרייזן.

Dr. H. WOLKOWYSKI

צוריקגעקעהרט

– און איבערגעצויגען אויף –

צעגעלניאַנאַ 25, טעל. 26-87

ספּעציעל אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען. נעמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 נ.מ. און פון 4–8 אָוו.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער ליטונג פון א. בעזמאַז.

גאַסטראָלען פון די בעוואוסטע אַרטיסטען

מ. לאַמפּע און פ. מענדעלעוויטש

שבת, 4 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזן

די אויסגענומענע פּיעסע

די גנבים

אין 4 אַקטען פון פ. בימקאַ. הויפּט-ראָל „שבי"–מ. לאַמפּע

זונטאָג, ד. 15-טען, 9 אָוו. צו ביליגע פּרייזן די אין לאָדז בעליבטע פּיעסע

ווייסע שקלאַפן

אין 4 אַקטען פון זאַלאַטאַרעווסקי. הויפּט-ראָל „אליהו ציטלין"–מ. לאַמפּע.

שבת, דעם 14-טען, 9 אָוונט – די שוין לאַנג נישט געשפּילטע פּיעסע

קעניג ליר

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון י. גאָרדין. הויפּט-ראָל „דוד משה'לעס" – מ. לאַמפּע.

מאָנטאָג, דעם 16-טען, 9 אַ זייגער אָוונט צו ביליגע פּרייזען

גאָט, מענש, טייוול

אין 4 אַקטען פון י. גאָרדין. הויפּט-ראָל „הערשעלע דובראָוונער"–מ. לאַמפּע

דינסטאָג, דעם 17-טען, ווערט נישט געשפּילט.

מיטוואָך, דעם 18-טען, 9 אָוונט 50% פון דער ריינער הכנסה לטובת די געליטענע פון ארץ-ישראל

טוביה דער מילכיגער

אין 4 אַקטען פון שלום-עליכם. הויפּט ראָל „טוביה"–מ. לאַמפּע

בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

אַדמיניסטראַטאָר: מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן.

זי איז אַ קריסטין און וויל, אַז דער רב זאָל פּסק'ענען

פון ווילנער בית-דין שטיבעל

אַ טשיקאַווע דין-תורה איז פאָרגעקומען די טעג אין בית-דין שטיבעל אין ווילנא. ביים בית-דין-טיש שטייען 2 יודען, אַן עלטערע יודישע פרוי און נאָך אַ 2-טע פרוי, וועלכע רעדט אַ פּוילישן יודיש, איז אָבער דאָך נישט קיין יודיש קינד... די דין-תורה איז טאַקע פאָרגעקומען צווישען די 2 פרויען מיט די מאַנסביל.

די ערשטע האָט גע'טענה'ט די קריסטין אין אַ קערנדיגען יודיש. זי דינט שוין ביי דער יודישער בעל-הבית'טע (די ערשטע פרוי) אין רעסטאָראַן 27 יאָהר, זי האָט זיך דעריבער אויסגעלערענט צו רעדען יודיש און איז בכלל גוט אויפגעטראָגען מיט יודען.

אין דעם קריטישען טאָג — דערצעהלט זי ווייטער — זענען די 2 פּאַנעס געקומען אין רעסטאָראַן, געמאַכט אַ „כוסה", געשנאַפּט צו עפּיסען און בגילופין'דיג זיך גענומען צום בייטעל... הער ביי האָט איינער פון די געסט געבעטען ביי דער קעלנערין פון אַ הונדערטער אַ רעשט. די קעלנערין, מיינענדיג, אַז דער הונדערטער האָבען זיי אָפּגעגעבען דער בעל-הבית'טע, ווי זיי האָבען געזאָגט — האָט זי אַרויסגעגעבען זיי די רעשט. ערשט, ווען די 2 געסט זענען אַוועק פון רעסטאָראַן, האָט זיך די קעלנערין דערמאָנט, אַז דעם הונדערטער האָבען זיי נישט געגעבען. מ'האָט זיך גלייך געלאָזט נאָך זיי אָבער מען האָט זיי נישט געפאַקט... טענה'ן אָבער די געסט, אַז זיי האָבען דעם הונדערטער יאָ געגעבען — הכלל, דער ענין האָט אָנגענומען אַן ערנסטען כאַראַקטער און מ'איז אַוועק צום רב. זי בעט טאַקע די רבנים אַרויסצוגעבען זייער גערעכטען פּסק.

די יודען האַלטען זיך ביי דאָס זייעריגע, אַז זיי האָבען דעם הונדערטער יאָ געגעבען. די בעל-הבית'טע חירעה, בעשטעטיגט, אַז זי האָט קיין שום געלד נישט בעקומען.... אָבער די קריסטין ערקלערט, אַז זי איז גרייט אפילו צו שווערען ביים רב, אַז זי האָט דעם הונדערטער נישט בעקומען.

די רבנים האָבען דאָ געהאַט אַ האַרבע שאלה: צו געבען דער קריסטין אַ שבועה איז עפּעס נישט אַזוי לייכט. די יודען, חירער, האָבען בעת-מעשה „געהאַט אין קאָפּ", קען מען זיי אויך נישט געבען קיין שבועה, אפשר גערעכענען זיי נישט גוט — איז דעריבער געבליבען צו מאַכען אַ פּשרה, ד. ה. אַז די אַלע 3 צדדים — די יודען, די בעל הבית'טע און די דינסט זאָלען ליידען דעם היזק אויף גלייך צו 33 גילדען.

דער מאַלפּע-מענש

(10 (סענסאַציאָנעלער ראָמאַן)

— וואָס איהר זאָגט?! — האָט נעוובאָרט אַ ביידען שמייכעל געטון — הערט נאָר, מיסטער באָנאַלי, איך בין דאָך גאָר נישט אַזוי ווייט ענטציקט פון אייער אַרבייט, איך זאָל אייך מוזען דערלויבען צו קריטיקירען מיינע פאַראָרדענונגען. דאָ בין איך בעלעבאָס, און נישט איהר! איך פיהר אויף אַ פילם, און אייער זאַך איז — פאָזירען פאַר דער קאַמערע. איטליכער מוז בעדענקען דעם פּלאַץ, וואָס ער פערנעהמט.

— איך האָב נאָך קיינמאָל אין מיין לעבען נישט געהאַט אַלס פּאַרטנערין אַ פּשוט'ע פינוראַנטקע!

— נו, וועט איהר איצט האָבען. — האָט זיך אָפּגערופען נעוובאָרט מיט כעס, פאָרענדיג זיך אַרום די פאָטאָגראַפישע אַפּאַראַטען.

— וואָס מ'זאָל וועגען מענדאָזאַ'ן נישט זאָגען, איז זי דאָך אָבער אַן'אַקטריסע! — האָט גע'טענה'ט דער אויפגערעגטער „ערשטער ליבהאָבער" באָנאַלי.

נעוובאָרט האָט נישט אויסגעהאַלטען,

— גייט אַוועק צו אַלדי רוחות, איהר הערט! ווען איך וועל זיך נויטיגען אין מיינונגען פון שיינע יונגעלייט, וועל איך שיקען נאָך אייך. דערוועלכען איהר שטעהט, וואַרט אויף אַ בעסערען געברויך...

דער ליבהאָבער קאַנאַלי האָט אַ ציה געטון מיט די פּלייצעס מיט אַזאַ אויסדרוק, וואָס האָט בעדייטעט, אַז נישט נאָר דער גאַנצער פילם וועט איצט טויגען אויף כפּרות, נאָר אויך, אַז ער, קאַנאַלי נעהמט אַראָפּ דערפאַר יעדער פעראַנטוואָרטליכקייט פון זיך.

אויפ'ן גאַנעק איז געשטאַנען דער הער גרעגאַרי פען און זיך צוגעקוקט אויף די אָנגעקומענע געסט.

דאָס איז געווען אַ ברייטפּלייציגער פּערשוין, וואָס איז געווען אָפּגעברענט פון דער הייסער זון אין באָראַנעאָ, אַזוי אַז די הויט זיינע האָט געהאַט אַ מין רויט-קופּערנעם קאָליר.

אויף זיין פּנים האָבען זיך געטונקעלט אַ סך קנייטשען, און די אויגען האָבען פערטשיקאַוועט אַרויסגעקוקט פון די שמאַלע, עטוואָס אָנגעשוואָלענע שפּעלטעלעך.

די קיילעכדיגע, ווייבערישע גאָמבע האָט עדות געזאָגט אויף אַ נישט-זיכערען, צבוע'קישען כאַראַקטער.

מאָריס האָט איהם אויפמערקזאַם בעטראַכט, הגם ער איז איהם בלויז פערבייגעגאַנגען.

אַרויסנעהמענדיג פון מויל דעם ציגאַר, האָט דער באַלעבאָס פון שלאָס מיט אַ שנעלער בעוועגונג אַ גלעט געטון זיך ביי די וואָנסעס און אויסגערופען:

— גוט מאָרגען, מיסטער נעוובאָרט!

זיין קול איז געווען אַ שניידיגער און אַ האַרבער. ס'האָט געמאַכט דעם איינדרוק, אַז נישט דאָס מיידעל קאַלט אָפּגעענטפערט.

— אַ גוטער מאָרגען, מיסטער גרעגאָרי, — האָט געענטפערט נעוובאָרט צוגעהענדיג צום גאַנעק. — ענטשולדיגט, וואָס איך בין געקומען מיט אַ פערשפּעטיגונג

— נאַרישקייטען! — האָט איהם בערוהיגט פען — איך האָב, אמת, גערעכענט, אַז איהר וועט פריהער קומען, און איך האָב געוואַרט... דאָס מיידעל האָט איהר מיטגעבראַכט?

— אייער מיידעל? — האָט נעוובאָרט מיט פערוואונדערונג איבערגעפרעגט: — איהר ווילט זאָגען, מענדאָזאַ'ן? ניין, זי איז נישט געקומען.

— איך מיין נישט מענדאָזאַ'ן, נאָר אַן'אַנדערע, אַזאַ שוואַרצינקע! זייט נישט בייז, דאָס האָב איך געמאַכט אַ שפּאַס!

„וועד זשע אַנדערש קאָן עס זיין דאָס מיידעל?" האָט דזשעק פער'חידוש'ט אַ טראַכט געטון, נישט ווייסענדיג גאָר נישט, וועגען די צוויי צוזאַמענטרעפענישען פון דער שיינער פיגוראַנטקע, אַדעלע מיט דעם באָראָנעט, בעת די פריהערדיגע אויפנאַהמעס.

די רעטעניש איז אָבער שנעל אויפגעלייזט געוואָרען, מחמת דער באָראָנעט איז אַראָפּ פון גאַנעק און זיך געלאָזט שנעל געהן צו אַדעלע לעוושטיין, וועלכע איז געשטאַנען אונטער אַ בוים און אַריינגעקנעלט אין דעם סצענאַר-העפט.

— אַ גוטער מאָרגען אייך, ליבע פריילין!

— האָט ער זיך אָפּגערופען אויפהויבענדיג עטוואָס דעם הוט.

— גוט מאָרגען, מיסטער גרעגאָרי. — האָט דאָס מיידעל קאַלט אָפּגעענטפערט.

מיט'ן קאָפּ: — אַך, די פרויען, די פרויען!

— איך געדענק נישט, כ'זאָל אייך עפּיס האָבען צוגעזאָגט. — האָט דאָס מיידעל געלאָסען בעענטפערט — איהר האָט מיך געבעטען, איך זאָל מיט אייך עסען אַ מיטאָג, נאָר איך האָב דאָך אייך געזאָגט, אַז ס'איז אוממעגליך...

— און איך האָב געשיקט נאָך אייך אַן'אויטאָ... נו, מילא... זייט נישט ברוגז אויף מיר!...

מאָריס האָט געזעהן, ווי ער האָט זיך צוגערירט צו דער מיידעלס האַנד, כלומר'שט מיט אַ פאָטערליכער בעריהרונג, פון וועלכער אַדעלע האָט מיט עקעל אַ ציטער געטון.

זי האָט אַ כאַפּ געטון צוריק איהר האַנד, און אומקעהרענדיג זיך צו פען'ען מיט'ן רוקען, איז זי צוגעלאָפען צו נעוובאָרט'ן פרעגען דערקלערונגען וועגען אַ פּראָסטער, גאַנץ פערשטענדליכער פראַגע אין'ם סצענאַר.

דער אַלטער דזשעק איז גאָר קיין נאַר נישט געווען.

האָט ער גענומען פון דער מיידעלס הענד דעם סצענאַר, און געדולדיג אויפגעקלעהרט איהר וואָרט ביי וואָרט, וואָס די פראַגע מיינט צו זאָגען.

ביני לביני האָט ער געכאַפּט אַ בליק אויף דער מיידעל און פעסט בעשלאָסען ביי זיך:

„מיר מאַכען דאָ אַן'אויפנאַהמע צום לעצטען מאָל!"

דזשעק נעוובאָרט איז געווען זעהר אַ צוריקגעהאַלטענער אין בעצוג צו פרויען...

זיין בליק, אויף אַ פרוי איז געווען, פּונקט

מיט רעכט פון רעגירונגס-גימנאַזיום
מעדכעז-גימנאַזיום „ווירעדזאַ" ווסכאָדניאַ 62
– טעל. 38-75 –
אָנמעלדונגען פון ניי-איינטרעטענדע שילערינס פאַר אַלע קלאַסען דויערן.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג טעגליך פון 10 ביז 1 און פון 5 ביז 7. די עקזאַ-מענס קומען פאַר לויט'ן לעקציע-סיסטעם.
B. JUDELEWICZ דירעקטאָר

Biuro ogłoszeń
S. FUCHS
Łódź, Piotrkowska 50, tel. 21-[illegible].
Przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism świata na korzystnych warunkach.
GRATIS
sporządza kosztorysy, udziela rad i wskazówek, redaguje i tłumaczy, dostarcza egzemplarzy dowodowych.

Kino „Słońce"
28 Napiórkowskiego 28
dojazd tramwajami № 3 i 4.
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסע שלאַגער פּרעמיערע פון איצטיגען סעזאָן
אין די נעגעל פון א לאַמפּארט
מיט BILLIE DOVE, BERTH LYTTEL
אויפ'ן 1-טן סעאַנס זענען די פּרייזען פאַרקלענערט.
פארשטאַרקטער אָרקעסטער.
נעכסטער פּראָגראַם: די ליבע פון א בעדואינער

ענטשולדיגונג.
איך בעט ענטשולדיגונג ביים יודישען בעקער-צעך פאַר נישט אויספירען די בע-שלוסען פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג. אַלס צייכען פון חרטה שענק איך 25 זל. לטובת די פּאַלעסטינער געליטענע יודען.
9203 מיט אַכטונג יוסף לאַזינגער.

א טיכטיגער
הויז-פערוואַלטער
(אַדמיניסטראַטאָר) זוכט אָנצונעהמען א הויז פאַר 1 צימער און קוך אין צענטרום שטאָט, אָהן געהאַלט. אָפּערטען אין אַדמ. אונטער ליט. „A.G."

עפענטליכע מעלדונג.
צוליב דעם, וואָס איך קען זיך נישט צו-פּאַסען, צוליב פּערזענליכע סיבות, צו די בעשלוסען פון דער פערוואַלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין – בין איך געצוואונגען אַרויסצוטרעטען פונ'ם פעראיין.
9216
מנחם זעליגמאַן,
לאָדז, אַלעקסאַנדער-גאַס 49

כי ימצא בקרבך איש או אשה אשר ילכו
וואָס קלערען צו געהן אין אַנ'אַנדערע ביוראָ
ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר, והגד להם זאָלסטו זיי זאָגען
אַז נור אין ביוראָ ביים
רעכטסקאָנסולענט י. מאַנעלאַ
17 פּיעטריקאָווער 17
52 זאַכאָדניאַ 52
טעלעפאָן 48-79
ווערט געוויסענהאַפט ערלעדיגט און געשריבען אַלע סאָרטען זאַכען, ביטעס, קלאַגעס, זאַבעז-פּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, קאַרנע און ציוויל אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַציעס, אינטערצעסיעס, ספּעציאַליסט פון שותּפות-אַקטען, איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
מיט אַכטונג
י. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17
דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52.

אַ שטריקער
זוכט אַרבייט.
צעגעלניאַנאַ 29.
ושעלאַנקאַ. 9076

שטיקערינס
און א טאַלעדאָ-ציהערין ווערען געברויכט
צו מעלדען זיך ביי
ווינער, פּאָלודניאָווע 6

השבת אבדה
ס'איז פערלוירען געוואָרען א פּראָטעסטירטער וועקסעל אויף 468 זל. אויסשטעלער נעכר. טרייפעלד, אָרדרע דאָקטאָרטשיק און איזביצקי, צאָהלבאַר דעם 14 אויגוסט 1929. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאַר אומגילטיג. דער וואָס ליכער פינדער ווערט געבעטען נעמען בעלוינונג אָפּצוגעבען צו צוקער און שיינפּערבער, קילינסקי 16.

דער קונסט-פאָטאָגראַפישער אַנשטאַלט
„PARISIEN"
30 פראַנציסקאַנסקאַ 30
נעהמט אָן אַלערליי אויפנאַמען – פון – מצבות – אויפ'ן – בית-החיים
צוגענגליכע פּרייזען. סאָלידע אויספיהרונג.
די אויפנאַהמען ווערען געמאַכט מיט ספּעציעלע קונסט-אַפּאַראַטען

Dr. W. ŁAGONOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych przeprowadził się na ul. Piotrkowskiej 70 róg Traugutta). Przyjmuje od 8^{30} do 10^{30} rano, od 1-ej do 2^{30} pp., od 6 do 8^{30} wiecz. w niedziele i święta od 10 do 1-ej.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רזשאַנער הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר נאַדלשטיין- אויגען-קראַנקהייטען פאָלאַק	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן נערווען קראַנקהייטען	12—2 הוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פּאַפּיערני פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5-6
ד"ר קאָנטאָר כירורגישע-קראַנק.	4½-5½ זונ. 1—2
ד"ר ווײנבערג אינ. הערץ לונגען	12—1, 6½—7½
ד"ר סטופּעל רענטגען	12—2, 4—6
א. גראָדזענטשיק צאָהן-ארצט	3—7
נ. ראָזעס צאָהן-ארצט	8—2

צאָהן-טעכניק, בעליכטונגען, קראַנען, פּלאָמבען א.א.וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט
באַהאַנדלונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג
וויזיט אין דער שטאָט.
ערצט.-קאָסמעטיש. קאַבינעט
פּראָף. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוונט

מאשין-לעבער
איטרן צונעמען אימפּאָרטירט ביי
נ. נארדמאַן צעגעלניאַנאַ 29

Dr. H. BERGSON
פרויען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
נאַרוטאָוויטשאַ (דזיעלנאַ) 6, טעל. 10-26.
נעהמט אָן אין דערהיים פון 6—7 אָוו.; אין לעטשניצע „ווישאַ", פּיעטריקאָווער 45 פון האַלב 5 ביז האַלב 6.

פּאָראַדניאַ ווענעראָלאָגיטשנאַ
PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקה.
אין מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויסלוס אויף סיפיליס און טריפּער.
קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אורא-לאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
–– טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט. ––
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט-אָן א פ'ױ-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
– בעזונדערע וואַרטע-צימער פאַר פרויען. –
וויזיט 3 זל.

ווענטילאַציעס-אינסטיטוטציעס
מעכאַנ. שלאָסעריי און שווייסעריי
J. REDER
Łódź, Konstantynowska 11
כ'נעהם אָן אַלער-אַרט שלאָסעריי-אַרבייט און צופּאַסען פערשידענע מאַשינען-טיילען און שווייסונגען, פאַר שטריקער ווערט געליפערט טישען מיט מעסטערס פו 30 זל. אָן. פּראַפּינערס פון 7 זל. אָן.
אויספיהרונג

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע.
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 59-40
נעמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און פון 5–9 אָוונד
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. A. MAZUR
ספּעציאַליסט פאַר האַלז-, נאָז- און אויערן-קראַנקה.
צוריקגעקעהרט
65 ווסכאָדניאַ 65, טעלעפאָן 01-66.
עהמט אָן פון 12.30 ביז 1.30 נאָכמיטאָג און פון 4 ביז 6 אין אָוונד.

שייטלעך
צו מעסיגע פּרייזען צו בעקומען ביי
פּאַרזשוצקאַ, קאַמיעננאַ 5.

עלטערן!
אין סאַמען לאַנג ערווײַנטע קוויסטירענדע ווערען אָנגענומען
חדר-שולע
קינדער וואָס לערנען און פאַרשטעהן שולען צו לערנען: חומש, רש"י, נ"ך, משניות, גמרא, תּנ"ך-פּשוטו, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריות. זעלבסט צונויפגעשטעלטע, ס'ווערען אויך אָנגענומען אָנפאַנגער פון 5 יאָהר אָן, ווי ס'ווערט אין פער לויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך עברי, א שטרענג-רעליגיעזע ערציהונג! ——— צוגענגליכע פּרייזען.
מנהל יחיאל דוד ראָזענפעלד
פּלאַטשאָלנאַשמשי (ניע שטאָדט) 6
קעגען ספּיצינג, רעכטס 2. שט

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
בושעושינער 11, טעלעפאָן 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר אימיך נאָז, האַלז, אויערן קר	3½—4½
ד"ר קערשנער קינדער-קראַנקה.	9-11 3-4½
ד"ר שיפּמאַן אינערליכע קראַנקהייטען	12—2
ד"ר לוביש הויט און געשלעכט-קר.	12½—1½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גמיט קר.	1—2
ד"ר גאָלדבלאַט אויגען-קראַנקה.	12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראַנקהייטען	2—3
ד"ר שמערלאָווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	3½—4½

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּעקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהל. איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּערעס, אויף פּערלאַנג היימזען אין שטאָט. און לאַבאַראַטאָריום ווערט אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, אויך פלעגנע און בלוט
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט.
ד"ר לאָזשינסקי סטאָראַפּאָלסקא
צאָהן-ארצט 10—1 3—6
קינסטליכע צייהן, קראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג

8-זונג שטריקער
– און –
שטרימפּ-פּאַבריקאַנטען
איך נעהם אָן אויף לוין אויף קראָפּט צו שפּולען צו ביליגע פּרייזען און רעעלע אויספיהרונג.
באַומאַן, וואָלטשאַנסקאַ 27

Dr. med. J. Makowski
קינדער-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
CEGIELNIANA 8
tel. 50-02
עמפּפאַנגט פון 4–6 נאָכמ.

א צימער
מיט אַ קוך אָדער 2 צימער אָהן אַ קוך מיט א בעזונדערן אייגאַנג אַלס סובלאָקאַטאָר ווערט פון זאַפּאַרט געזוכט. אָפּערטען אין אַדמיניסטר. פאַר „L. D."

Dr. med. H. LAJCHTER
צאָהן-כירורג
דזיאַסלע, קין, גימען, און צונג-קראַנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-66
od 1½—5 po poł. 4604

א צימער
פאַר אַנ'אינטעליגענטען מענש צום שלאָפען איז צו פערדינגען. – צו נאַרוטאָוויטשאַ 25 וואוינונג 17.

Dr. med. L. Pikielny
אורָאָלאָג
ספּעציעל ארצט פאַר נירען בלאָזן-און האַרן - קראַנק
NAWROT 8
tel. 19-90
עמפּפאַנגט פון 4–7 אָוו. נעמט אויך אָן אין דער לעטשניצע „Zdrowie" נאַוואָמיעסקאַ 3 פון 12½ ביז 2 אזייגער נאָכמ.

Dr. med. W. EYCHNER
גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11.
טעל. 34-72
עמט אָן פון 6–8 אָוונט

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז – 5 זל. [illegible] א חודש אין אויסלאַנד – 8 זל.
[illegible]

אַנאָנסען-פּרייז: פּעריט טעקסט – 18 גר. [illegible] 24 גר. [illegible]
אין טעקסט – 40 [illegible] 60 [illegible] 4
נאָכ'ן טעקסט – 12 [illegible] 18 [illegible] 8
[illegible] 50 [illegible] 100 [illegible] 10 [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzostowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
[illegible] i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.